

BIBLIOTECA NAZ.
Vittorio Emanuele III
XV
B
39
NAPOLI

XIII-4-6

Digitized by Google

XV.
B.
39.

FELICIS
CONTELORII
I. V. ET SACRÆ
THEOLOGIÆ DOCTORIS,
ET IN ROMANA CVRIA
Aduocati.

QVÆSTIONES DVÆ:

I. De Præcedentia.

II. De Societatibus officiorum.

LVGDVNI,
Sumptibus LAVRENTII DVRAND.

M. DC. XXVIII.
Cum Permissu Superiorum.

Biblioteca Nazionale NAPOLI V. E. III

Digitized by Google

ILLVSTRISSIMO AC REVERENDISSIMO D. D. Fr. Isidoro Aliaga, Archiepiscopo Valentino Regioque Consiliario, &c.

Thenieses olim, Præsul meritissime, non solum Diis Patriis, sed Peregrinis quoque, Ignotis, & exteris sacrificabant. Quippè satis intelligebant virtutem, vbicumque inueniretur, dignis honoribus cumulandam esse. In hoc solùm errabant, quod diuinis exornandam

esse arbitrarentur. Et reuerà Virtutis ea est virtus, vt nedum à suis celebretur, sed & ab exteris suspiciatur. Eâ igitur in Atheniensium imitator tibi libellum istum nuncupandum esse duxi, tametsi disparitas regionum, in quibus nati sumus, ab illo me officio retardare videretur. Tanta est enim virtus genuinæ tuæ virtutis, vt ab Vrbe Valentiâ, cui Episcopali praees ac præsides dignitate, ad istã Lugdunensem (vnam ex præcipuis liliali huiusce Imperij vrbibus) eius odor diffundatur, imò totum peruadat orbem. Adeo vt dum humilitatis sensu commota magis ac magis latere cupit, eò magis innotescat. Neque verò latére potest, quando magis latére putat, cùm & suprà cælum

lum

lum ſit, & nihil quod diuinum eſt retrudi poſsit, ſeſe ingerens vltrò oculis, nec vllis terrarum ſpatiis definiatur, laudémve fugere queat, quod laudem capiat, dum non cupit. Nam quantò magis fuga ſæculi te ignotum ſæculo debere reddere videbatur, tantò magis effecit notum. Vnde à ſacer ordine Prædicatorum fœliciter aſſumptus Valentinæ Eccleſiæ non ſine magno delectu fuiſti, ſed nec ſine magnâ Ciuium acclamatione præfectus. Quo in munere quantò magis per ſapientiam laudes fugis, tantò magis meréris & excipis, quanquam & negligas ſapientiùs, quia illud habet fœlicitatis ſplendidum tuæ virtutis decus, vt dum apud te incultum iacet, tū à tuis ouibus, tum

à peregrinis præconibus excolatur, propagetur, celebretur. Quod cùm ità sit, nemo miretur, quòd tuæ amplitudinis splendore gestiat coruscare opus huc, exiguum quidem, si voluminis paruitas consideretur, magnum tamen & deuouentis affectu, & Scriptoris celebritate, quod, cùm Author id non præstet, tibi velim esse sacrum. Nam tuum dum iactat nomen, tui vim nominis faustique ominis exceptorum esse, vbiuis gentium reperiatur, in sese recipit ac pollicetur. Et si illud, multò magis per quem illud tuum est, qui omninò tuus est, & tuæ celsitudinis.

Humillimus Seruus & cliens.

LAVRENTIVS DVRAND.

APPROBATIO
Doctorum.

NOs infrà ſcripti in Sacra Theologiæ facultate Pariſienſi Magiſtri, fidem facimus, librum cui titulus eſt, *Felicis Conteloriј I. V. & ſacræ Theologiæ Doct. & in Romana Curia Aduocati, de Præcedentia debita Religioni Prædicatorum, Eiuſque Reuerendo Magiſtro Generali in ſeſsionibus & aliis actibus Publicis & Priuatis*, diligenter perlegiſſe nihilque in eo contrarium Orthodoxæ ſanctæ Romanæ Eccleſiæ doctrinæ reperiſſe, Lugduni 25. Octobris Anni Domini, 1627.

Fr. IVLIANVS IOVBERT,
Magiſter.

Fr. CL. COCHET.

CONSENSVS
Procuratoris Regij.

Felicis Contelorij Iuris Vtriusque & sacræ Theologiæ Doctoris, & in Romana Curia Aduocati, tractatum de Præcedentia debita ordini Prædicatorum eiusque Reuerendissimo Magistro Generali in sessionibus & aliis actibus Publicis & priuatis à DD. approbatum, in Lucem edi à Laurentio Durand Lugdunensi Bibliopola non impedio die 25. Februarij 1628.

PVGET.

FACVLTAS
Imprimendi.

Permitto hunc librum in lucem mitti, factum die 29. mensis Februarij, 1628.

AVSTREIN.

FELICIS CONTELORII

I.V. ET SACRÆ THEOLOGIÆ DOCTORIS, ET in Romana Curia Aduocati,

QVÆSTIO I.

De præcedentia debita Religioni Prædicatorum, eiúsque R. Magistro Generali in sessionibus, & aliis Actibus publicis, & priuatis.

SVMMARIVM.

RDO sancti Spiritus in Saxia, & Religio sancti Dominici, quando fuerint instituta, n. 1 & 8.

Ordo priùs institutus & approbatus præfertur posterioribus, n. 2. & 10.

Digitized by Google

torum Ordini sancti Spiritus, n. 15.

Sicuti Canonici Lateranenses etiam propter clericatum præcedunt Monachos Benedictinos, n. 15.

Ordo sancti Spiritus in prima sui institutione erat laicorum, n. 16. & 17.

Fundamentum suæ intentionis actor probare tenetur, n. 18. & 34.

In congregatione, in qua quis interuenit vt consultor, non habentur in consideratione aliæ dignitates, n. 19.

Episcopus, vel Marchio Consiliarius, sedet in Concilio in loco suæ receptionis, licèt alij non sint Episcopi, vel Marchiones, n. 20.

Cardinalis filius Regis non præfertur aliis Cardinalibus antiquioribus, n. 20. in fin.

Auditor Papæ Episcopus, vel Patriarcha, sedet in loco suæ receptionis, n. 21. & 63.

Cardinalis Camerarius, & Vicecancellarius sedent in loco suæ creationis, n. 22.

Vbi agitur de Collegiali præcedentia, dignitas non Collegialis, quantumuis magna, non attenditur, n. 23.

Episcopus Canonicus, seu eius Vicarius Canonicus, non præcedunt alios Canonicos, num. 24. secùs extra Collegium, num. 63.

Episcopus scholaris non præcedit Rectorem studij, n. 25.

Prælatus perpetuus præcedit Prælatum non perpetuum, sed ad tempus, n. 26.

Generalis Prædicatorum præcedit Decanum Rotæ, & Protonotarios in Congregatione sancti Officij, n. 27 & 45.

Auditores Rotæ præcedunt Commendatorem sancti Spiritus, d. n. 27.

Si vinco vincentem te, multò magis vinco te, d. n 27. & 46.

In Congregatione sancti Officij interuenit Generalis, & Procurator generalis Prædicatorum, & Commissarius Inquisitionis ex eius institutione, n. 28.

Generalis Prædicatorum, tanquàm successor sancti Dominici, primi Inquisitoris, præfertur omnibus in Congregatione sancti Officij, exceptis Cardinalibus & Episcopis, n. 29. & 30.

Fundator iurispatronatus habet præeminentias in Ecclesiam, quam fundauit, num. 30.

De electione sancti Dominici in primum Inquisitorem, & de potestate Generalium Prædicatorum in creandis Inquisitoribus, historica narratio, n. 31.

Non

Non constat, An Ordo sancti Spiritus ab Innocentio institutus hodie existat, n. 32.

Non entis nullæ sunt qualitates, n. 33.

Probatio dubia non releuat, n. 35. & 67.

Ordo sancti Spiritus enuntiatur Ordinis sancti Augustini, n. 37.

Præceptoria fuit restituta, & an acquisiuerit iura & priuilegia, quæ prius habebat, num. 38. & 39.

Restitutio alia est ex gratia, alia ex iustitia. Restitutio ex gratia non tollit ius alterius medio tempore quæsitum, num. 39. & 40. Secùs restitutio ex iustitia, num. 38. & 42.

Decurio delegatus, Doctor expulsus de Collegio, Canonicus renuntians, priuati iure Collegij, si restituantur, non recuperant priorem locum, n. 40.

Etiamsi restitutio sit facta cum clausula, Motu proprio, *& aliis amplissimis; quia similes clausulæ non tollunt ius alteri quæsitum, nisi adsit derogatio regulæ de iure quæsito non tollendo, n. 41.*

Conclusio, quòd institutus à maiori præcedat, intelligitur cæteris paribus, & est vera de æquitate, non de iure, n. 43.

Argumentum ab habitu sæculari non procedit

Google

ſeruo

seruorum, num. 56.

Multiplicatio plurium iurium in eadem persona, quorum nullum de per se est sufficiens ad habendam praecedentiam, non operatur, vt praecedentia debeatur, num. 57.

Licentiatus in Decretis, & Magister in Artibus, non praefertur Decretorũ Doctori, n. 57.

Ex sessionibus in Capella pontificia, vel in Concilio, nõ rectè arguitur ad alia loca, n. 59.

Incensatio non datur gradatim in d. Capella, num. 60.

In Capella Episcopi assistentes praecedunt Oratores Imperatoris, & Regum; Subdiaconi, & Pœnitentiarij sancti Petri praecedunt Auditores Rotae: sed extra Capellam contrarium seruatur, n. 61. & 66.

In Consistorio Principis, & in Capella, seruanda est consuetudo, n. 60. & 62.

Ex praecedentia, quam quis habet in vno loco, non potest argui ad praecedentiam in alio loco, n. 63.

Extra Rotam Patriarcha Locumtenens Auditoris praecedit Auditores, etiam antiquiores, num. 63.

Archipresbyter in diuinis praecedit Archidiaconum: extra diuina praefertur Archidiaconus, num. 63.

Filius Episcopus in domo paterna tenetur exhibere reuerentiam Patri: in Ecclesia verò Pater exhibet filio reuerentiam, d.n.63.

Generalis Ordinum in Concilio generali, si Papa non est præsens, præfertur Protonotariis participantibus, n.64.

De sessione Abbatis Oliuetani in Capella, n.65.

In Capella & Concilio, quando Papa est præsens, idem ordo seruatur, num.68.

Sessiones in Concilio Lateranensi non sunt ordinatæ, num.69.

Si Fratres sancti Spiritus sunt ex Mendicantibus sancti Augustini, Ordo Prædicatorum illi præfertur, num.70.

Constitutio Pij V. de præcedentia, derogat omnibus aliis priuilegiis, n.71.

Dictio, hactenus, *comprehendit tempus præteritũ, & stat limitatiuè, seu taxatiuè, n.72.*

Constitutio Gregorij non derogat priuilegio Pij V. num.73.

Constitutio generalis non tollit Constitutionem specialem, n.74.

Constitutio Gregorij XIII. emanauit ad tollendas lites, vt ex proœmio, ex quo colligitur causa finalis, n.75.

Controuersiæ de præcedentia non poterant oriri inter Mendicantes & Religionem Prædicatorum,

catorum, num. 76.

Patres Prædicatores præcedunt vbique locorum alios Mendicantes, siue ex priuilegio, siue ex regula, num. 76.

Constitutio Gregorij XIII. loquitur de processionibus publicis, nec extenditur ad alios casus, num. 77.

In processionibus cæterísque actibus illud est seruandum inter Regulares, quod seruatur in vrbe Romæ, num. 78.

RTA controuersia inter R. Generalem Ordinis Prædicatorum, & R. Commendatorem sancti Spiritus in Saxia de Vrbe, quis eorum præferri deberet in sessionibus in generali Cõgregatione sancti Officij, fœl. rec. Gregorius XV. causam delegauit eidem sacræ Congregationi; & ideò dubitatur, quis sit præferendus. Et prima facie videtur dicendum R. Commendatorem esse præferendum.

Primò, quia Ordo sancti Spiritus, cuius est caput R. Commendator, fuit institutus de anno 1204. vt patet *ex Bulla* Inno- 1.

centij III. *in nouo Bullario, tom.* 1. *n.* 7. *fol.* 38. Azor. *instit. moral. lib.* 13. *cap.* 11. *v. Innocentius III.* Ordo verò Prædicatorum fuit confirmatus ab Honorio III. sub anno Domini 1216. vt per Cassan. *in catalogo gloriæ mundi, par.* 4. *consid.* 69. *circa fin.* & Io. Andr. *in cap. quorundam* 24. *n.* 3. *de elect. in* 6. & *ibidem* Geminian. §. *volentes, n.* 6. Abb. *in cap. nimis. il* 2. *n.* 1. *de excess. Prælator.* Pr char. *cons.* 214. *n.* 1. Azorius *vbi suprà, q.* 8. † Vnde Ordo sancti Spiritus (& consequenter eius Caput) tanquàm priùs institutus & approbatus per Sedem apostolicam, est præferendus *cap. qui prior* 14. *de regul. iuris, in* 6. Gloss. *in cap. quorundam. in verb. Prædicatorum, de elect. in* 6. Tobias Nonius *cons.* 71. *n.* 35. Rot. *in Oriolen. Præcedētiæ,* 10. *Martij,* 1600. corā bon. mem. Litta *in Romana Præcedentiæ,* 24. *Maij*, 1600. coram Cardinale Lancellotto, *in Campanien. Prioratus,* 18. *Maij*, 1618 coram R. Seleucien. & 10. *Maij,* 1619. coram R. D. Coccino Rotæ Decano.

2.

3. Secundò, quia præeminentia consideratur etiam ex eo, quòd quis à maiori, vel digniori instituatur. Gloss. *in cap.* 1. *vers. maior. De maiorit. & obed.* Monach. *in cap.*

cap. Statuimus, n. 20. *de rescript. in* 6. Ias. *in l. si quis maior n.* 31. *C. de transact.* Dec. *in l. cùm quid. in* 1. *lectur. n.* 11. *ff. si certũ. petat.* Decian. *cons.* 19. *n.* 214. *lib.* 3 Nau. *cons.* 637. *n.* 14. *&* 41. Menoch. *cons.* 257. *n.* 11. *& cons.* 126 *n.* 34. *lib.* 2. Cassaneus *in Catalog. glor. mund. par.* 4. *consider.* 52. *vers.* 6. *excellentia.* Igitur Commendator, tanquàm electus à Summo Pontifice, præferri debet Generali, qui est electus à generali Capitulo Ordinis Prædicatorum.

Tertiò, quia Commendator gerit habitum clericalis Prælaturæ, scilicet birettum, mantellum, rochettum & mozzettam: Generalis autem huiusmodi habitum non gerit; vnde Commendator debet præferri, cùm excellentia vestis arguat maiorem excellentiam & dignitatem. *arg. l nemo vir. & l. temperent.* 4. *C. de vestibus oleberis & deauratis, & de intinctione sacri muricis, lib.* 11. & Lucas de Penna *in d. l. nemo. n.* 2. Specul. *de Aduocato, par.* 1. *§. sequitur* 2. *n.* 3. Florian. *in l. sed & si quid. §. mancipiorum, n.* 18. *&* 21. *ff. de vsufruct.* Cass. *in catalog. glor. mundi. par* 7. *consid.* 44. Boër. *de authoritat. magni Concilij, n.* 29. Freuia *de feudis, lib.* 1. *quæst. incipien. Alia etiam, num.* 5. 4.

5.

num. 5. iuxta illud à dd. Doctoribus relatum:

Vir bene vestitus pro vestibus esse peritus
Creditur à mille, quamuis idiota sit ille:
Si careat veste, nec sit vestitus honestè,
Nullius est laudis, quamuis sciat omne, quod audit.

5. Quartò, quia Commendator est etiã Generalis Ordinis seruorum, Secretarius, & Protonotarius apostolicus; vnde digniori præeminentia illustratur, tanquàm plures habens dignitates. *ad l. vnic. C. de Præposit. & l. 1. C. de domesticis, & protect. lib. 12.* Bald. *in l. sed militis. in princip. ff. de excusat. tutor.* Felin. *in cap. cler. n. 6.* Dec. *n. 48. de iudic.* Decian. *respons.* 19. *n.* 22 *lib.* 3. Nau. *cons.* 637. *n.* 16. Ruin. *cons.* 19. *n.* 9. *lib.* 1. Menoch. *cons.* 126. *n.* 9. *& seq. & cons.* 51. *n.* 31. *lib.* 1. Cassan. *in catalog. gloriæ mundi, par.* 8. *consid.* 27. *& par.* 10. *consid.* 13. 63. Tiraq. *de nobilit. cap.* 4. *n.* 8.

6. Quintò, quia in materia præcedentiæ attenditur consuetudo. Gloss. *in cap.* 2. *verb. auscultetur, de offic. Archid.* Purpurat. *in l.* 1. *n.* 201. *ff. de offic. eius.* Bald. *in l. obseruare. §. antequàm. n.* 3. *ff. de offic. Proconsul.* Dec. *in d. cap. clerici, n.* 49. Menoch. *cons.* 51.

Gail.

Gail. *lib. obseruat.* 21. *in fin.* Rot. coram Seraphin. *dec* 64. *n.* 1. *& decis.* 124. *n.* 2. coram Gregorio XV. Tobias *consl.* 72. *n.* 2. Abb. *in cap. auditis, n.* 3. *de elect.* Igitur Commendator debet præferri: nam in Capella Pontificia sedet in loco digniori post Iudicem Confidentiarum: sedit ante Generales in Concilio Lateranensi sub Leone X. in quo etiam Prior se subscripsit: ex quo ordine scripturæ arguitur præeminentia. *cap. Episcopus. distinct.* 17. *l. quoties. ff. de vsufr.* Vbi DD. Gloss. *in cap. bene quidem* 96. *distinct.* 11. Mediolanensis, vbi arguit Archiepiscopum Mediolanensem præferri Rauennatensi, ex quo prior respondit, & se subscripsit. Dec. *consl.* 161. *n.* 2. *v. ergo ex ordine literæ.* Decian. *respons.* 7. *n.* 8. *vol.* 3. *& respons.* 19. *n.* 223. *eodem vol.*

Sextò, quia hoc competit ex priuilegio Leonis X. in quo constituit, quòd perpetuis futuris temporibus Generalis Magister, Præceptor, Prior, Fratres, & Religiosi Ordinis sancti Spiritus in omnibus & singulis processionibus & aliis quibuscunque actibus, tam publicis, quàm priuatis, in quibuscunque mundi partibus 7.

in

in futurum celebrandis, in eodemmet loco & gradu inter cæteros quorumuis Ordinum, tam exemptorum, quàm Mendicantium Religiosos stare, sedere, incedere & præcedere omninò debeant, sicut secundùm locorũ consuetudinem hactenus steterunt, sederunt, incesserũt, & præcesserunt: vnde cùm priuilegium sit de per se clarum, cessant omnes disputationes. *l. ille, aut ille. §. cùm in verbis. ff. de legat. 3. l. continuus. §. cùm ita. ff. de verb. obligat. l. 2. C. de legib.* Menoch. *de præsumpt. lib. 1. q. 31. n. 4.*

Sed his non obstantibus respondendum credo, R. Generalem Ordinis Prædicatorum esse præferendum R. Commendatori.

8. Primò, quia Religio Prædicatorum fuit instituta ab Innocentio III. & approbata ab Honorio III. 1216. vt præter suprà citatos dicit Paulus Morigia *de origine Religionum, cap. 27.* add. ad Felyn. *in rubr. de maior. & obed. littera B.* S. Antonin *in 3. par. histor. tit. 23.* & Historici communiter: & patet ex data Bullæ Honorij, quæ est posita *in principio Priuilegiorum Ordinis Prædicatorũ.* Ordo verò sãcti Spiritus, licèt fuerit

fuerit inſtitutus ab Innocentio III. de anno 1204. ita vt eius Caput vocaretur etiam Præceptor; tamen hodie non conſtat de exiſtentia talis Ordinis. † Immò Præceptoria fuit ſuppreſſa per Iuliũ III. 9.
de anno 1552. qui etiam loco illius erexit Confraternitatem laïcorum, vt patet ex Bulla & eius effectuatione, quæ eſt impreſſa primo loco inter priuilegia ſancti Spiritus. † Vnde ſequitur, quòd Religio
Prædicatorum ſit antiquior, & quòd Ge- 10.
neralis Prædicatorum, tanquàm Caput antiquioris Religionis, præferendus ſit Commendatori, qui eſt Caput Hoſpitalis, cuius exiſtentia ignoratur, & cuius Caput, ſcilicet Præceptoria, fuit ſemel ſuppreſſa. *l. honores 7. ff. de Decurionibus l. 1. ff. de albo ſcribend. l. 1. & l. 4 C. de Conſulib. lib. 12. l. fin. §. ordinationem. C. de Tyronibus, lib. 12. l. vnicuique 7. C. de prox. ſacr. ſcrinior. l. 1. & 2. C. de præf. Prætor. lib. 12 l. 1. C. de off. mag. officior. cap. Epiſcoporum 74 diſtinct. cap. vlt. 75. diſt. cap. Epiſcopos 17. diſtinct. cap. 1.* vbi Abb. & Gloſſ. *in v. primum. de maior. & obed.* Decius *conſ.* 161. *num.* 1. Decian. *conſ.* 7. *num.* 4. *lib.* 3. Ruin *conſ.* 19. *num* 9. *vol.* 1. cum aliis ſuprà alleg. Rot. *in S. Agathæ*

Gothe

Digitized by Google

Gothorum Præcedentiæ, 13. *Maij*, 1622. coram R. Caualerio, vbi loquitur de Monachis Oliuetanis, & Monachis Montis Virginis, *& in alia Salernitana Præcedentiæ*, 14. *Martij*, 1622. vbi pariter loquitur de Monachis Oliuetanis & Cælestinis.

11. Et in specie, quòd Ordo Prædicatorum præferatur aliis Ordinibus Mendicantium, probatur ex textu *in cap. in his* 30. *de priuileg.* ibi: *Quòd cum Fratribus Prædicatoribus & Minoribus duximus indulgendum. Cap. quia ex eo.* 3. *de pactis. in princip.* ibi: *Quòd Fratres Prædicatores, & Minores, & alij Mendicantes. Cap. quorundam* 24. §. *volentes. De elect. Potest.* ibi: *Vt nulli Religioso Prædicatorum, Minorum, Eremitarum sancti Augustini, aut quorumlibet mendicantium Ordinum. cap. nimis* 17. *de excess. Prælat. in princip.* ibi: *Cùm quidam viri Religiosi, vtputà, Fratres Prædicatores & Minores. cap.* 1. *in superinscriptione. de decim. in* 6. & *ibidem* Gloss. *cap. vnico.* §. *sanè. de Religios. domib. in* 6. ibi: *Sanè ad Prædicatorum, & Minorum Ordines, cap. vnic. de excess. Prælat. in* 6. *in princip.* ibi: *Cùm ex eo, quòd Prædicatores, Minores, & Religiosi alij Mendicantes.* Gloss. *in d. cap. quia ex eo. verb. Prædicatores. de pa-*

ctis.

Ɛtis, vbi loquens de Prædicatoribus ait: *Hi proponuntur, quia antiquior eorum institutio.* Et *in d. cap. quorundam. v. Prædicatorum.* ibi: *Nota, semper Prædicatores præmitti, quia antiquior fuit eorum institutio.* Ioan. Andr. *in cap. Ioannes* 19. *num.* 3. *de testam.* Anchar. *conf.* 214. *in princip.* ibi: *Et ista ratio tollat aliam, quæ vrget pro Prædicatoribus, id est, quia prima fuit ipsorum institutio.* Geminian. *in cap. Episcopus, num.* 2. *ad fin. vers. aut sunt regulares.* 17. *distinct.* ibi: *Et tunc illi præferuntur, quorum Regula existit primitùs approbata: & ideò Prædicatores præferuntur Minoribus.* Felyn. *in rubr. de maior. & obed. num.* 5. *vers. Fratres Prædicatores.* Vbi, quòd Fratres Prædicatores præcedunt Minores ratione antiquioris institutionis. Colleg. Bononiense *conf.* 1. *num.* 2. post consilia Cardinalis Zabarellæ: & *ibidem* Collegium Paduanum *num.* 36. *vers. aut sunt regulares.* Petrus de Monte *de potest. Pontif. in tit. ordo assistentium Concil. num.* 2. ibi: *Hinc dicimus quòd Fratres Prædicatores debent præferri Minoribus.* Nauar. *conf.* 5. *num.* 1. *de statu Monach. lib.* 3. *in impress. Roman.* ibi: *Prædicatores priùs nominari, quàm Minores: quia sunt antiquiores.* Iacobus Philipp. Portius. *conf.*

164.*num.2.verſ.vnde qualitas:*Sempronius
12. Aſcia *determinat.*60 *num.* 5. † Vbi etiam intelligit Motum propriũ Gregorij XIII. loqui de Monaſteriis antiquioribus inter eoſdem Monachos:cui interpretationi videntur repugnare verba Motus proprij,cũ generaliter loquatur de omnibus Mendicantibus, & non ſolùm de illis,qui militãt ſub eadem Regula : ibi : *Aut domus alicuius Ordinis Mendicantium in loco , in quo alterius Ordinis ex dd. Mendicantibus Monaſteria erecta ſint.*Et ſic clarè patet,loqui de omnibus Mendicãtibus,etiam diuerſi Ordinis & inſtituti,quę ex abundanti dicta ſint.
13. Secundò, quia ſanctæ mem. Pius V. vt *in eius conſtit.*69 *in veter.Bullar.tom.* 2. quæ eſt *ſub n.*71.*in nou.Bullar.in* §. 3. ſtatuit, vt Fratres Prædicatores præcederent vbique locorum, & in quacunque Congregatione aliis Fratribus Mendicantibus, etiamſi tales eſſent , qui non comprehenderentur in generali ſermone : & *in* §. 8. derogat regulæ, *de iure quæſito non tollendo*, ac etiam Conciliis generalibus, ac omnibus Indultis, & Priuilegiis aliarum Religionum cum ampliſſimis clauſulis, & derogatoriarum derogatoriis : & Cle-

mens

mens VIII. fœl. record. *in constit.13.in nou. Bullar.tom.*3.asserit, quòd Fratres Prædicatores post Canonicos, Clericos sæculares, & antiquos Ordines monachales habent primum locum, & cæteros alios Fratres mendicantes, siue alios quoscunque regulares præcedunt. Vnde, cùm non constet, quòd Ordo sancti Spiritus sit vnus ex exceptis; Generalis Prædicatorum ex vi dictarum constitutionum vbique locorum præferendus est Commendatori.

Tertiò, quia Generalis habet maio- 14.
rem potestatem, administrationem, & iurisdictionem: habet enim in qualibet mundi plaga nobiles Religiosorum militum colonias, & strenuos christianæ Fidei defensores, quos ad nutum moderatur & regit: Commendator verò vnicum administrat Hospitale, & in eo videtur restricta Ordinis institutio, licèt sit vnitum Hospitali Montispessulano, vt *in d. Bulla* Innocentij §. 5. Qui verò maiorem habet potestatem, administrationem, vel iurisdictionem, præfertur cæteris paribus habenti minorem. *arg. cap. adhæc. 7. de offic. Archid. & in Authen. Constitutio, quæ dignitatibus, & Episcopatu filiũ liberat à*

patria potestate. §. *generaliter.* ibi: *Et nobiliores adhuc patres ostendat.* Et *ibidem* Gloss. *v. & nobiliores,* & Gloss. *in cap. Statuimus. v. Consueta. vers. sed cùm maioritas. de off. legat. in 6.* Geminian. *in cap. Episcopus, num. 2. distinct. 17.* Dec. *cons. 161. num. 2. vers. Septimò, ista conclusio.* Iacobatius *de Concilio, lib. 1. art. 2. num. 1. & 4.* Abb. *cons. 21. num. 1. lib. 1. art. 2. num. 1. & 4.* Abb. *cons. 21. n. 1. lib. 1.* Peregr. *cons. 74. num. 20. lib. 1.* Cassan. *in catalog. glor. mundi, par. 4. consid. 52. vers. octauò consideratur.* Gama *decis. 1. num. 52.* Menoch. *cons. 51. num. 6. & 56.* Nau. *cons. 638. num. 9. & 10.* §. *idem Dauid relat. post. cap. quod Ecclesia 11. 1. quæst. 4.* ibi: *Sed in lata gente gloria Regis est, in diminutione plebis contritio Principis.* Loffred. *in paraphr. feudal. in cap. omnes. col. 4. vers. Confirmantur prædicta.*

15. Quartò, quia Ordo sancti Spiritus erat Ordo laïcorum, & Fratrum, qui solum munus hospitalitatis exercebant; nec erant Clerici, vel Sacerdotes. Religio verò Prædicatorum est Clericorum, à prima institutione; & ideò ratione clericatus præferri debet d. Religio Prædicatorum, sicut ob hanc etiam rationem,

ratio

ratione clericatus Canonici Lateranenses præcedunt Monachos Benedictinos Congregationis Cassinensis, vt declarauit Pius IV. causa maturè discussa *in eius constitutione, q. 5. in vet.* Bull. *tom. 1. fol.* 797. ibi: *Eosdem Canonicos tam suæ antiquæ institutionis huiusmodi, quàm etiam dignitatis clericalis, qua eos statim, quòd professionem regularē emittunt, insignitos esse oportet.* † Quòd 16.
autem Ordo sancti Spiritus esset laicalis, probatur *ex Bulla* Innocent. III. in qua totum fundamentum facit Commendator: nam *in* §. 3. statuit, quòd in d. Ecclesia, seu Hospitali sancti Spiritus semper ad minus sint quatuor Clerici regulam eiusdem Ordinis professi, qui omnia spiritualia liberè administrent, & super iis nullius, nisi Romani Pontificis correctioni subjaceant, vt sunt verba Constitutionis, ex quibus datur intelligi, quòd illi Fratres, de quibus loquitur Innocentius, non erant Sacerdotes, nec poterant esse Sacerdotes, sed laïci professi Hospitalitatem exercentes, ad quam ex voto se adstringebant, sicuti aliàs erant Fratres sancti Ioannis de Deo, vulgò, *Fate ben fratelli*: si enim illi Fratres essent, vel

potuissent esse Sacerdotes, non fuisset opus, quòd Innocentius statuisset, quòd ad minus quatuor Clerici ponerentur inter dictos Fratres, qui spiritualia liberè administrarēt, & non subessent correctioni Præceptoris, seu Magistri, & qui nihil aliud agerent in d. Hospitali, quàm admi-
17. nistrare Sacramenta. † Et ex his obiter patet nouum Bullarum Scholiastem dum vocat dd. Fratres Congregationem Clericorum sancti Spiritus, dicere id, quod Constitutio non dicit: nam Constitutio illos, qui subsunt Magistro, seu Præceptori, appellat Fratres: illos verò vocat Clericos, qui soli Romano Pontifici subsunt: & *in* §. 7. statuitur, quòd dd. Clerici inseruiant Basilicæ Principis Apostolorum in scrutinio, Baptismo, & Letania. Quòd si Commendator prætendit dictos Fratres à primæua institutione fuisse,
18. vel potuisse esse Clericos, † id probare tenetur, cùm sit fundamentum suæ intentionis. *l. actor. C. de probation. l. qui accusare. C. de eden. cum concord.*
19. Quintò, quòd Generalis Prædicatorum præcedere debeat Commendatorem, & in sacra Congregatione sancti

Offici

Officij, probatur. Nam in Congregatio.
ſancti Officij Generalis interuenit, tan-
quàm Generalis, & Generalis Conſultor:
Commendator verò interuenit tanquàm
Conſultor, & non tanquàm Commen-
dator, aut tanquàm repræſentans aliam
perſonam: & ideò Commendator, et-
iamſi haberet maiorem dignitatem
(quam tamen non habet) nihilominùs
cùm in Congregatione non interſit tan-
quàm habens maiorem dignitatem, ſed
tanquàm Conſultor, & vt pars Congrega-
tionis, vnà cum aliis Conſultoribus con-
ſtituens vnam Congregationem debet ſe-
dere in loco ſuæ receptionis, quia in d.
Congregatione interuenit vt Conſultor,
& non tanquàm Commendator, aut re- 20.
præſentans aliam perſonam, † vt de Epi-
ſcopo, qui ſit etiam Conſiliarius Princi-
pis, dicit Abb. *in cap. Auditis* 29. *num.* 4.
de elect. vbi generaliter dicit, quòd ſi
habentes dignitatem ſunt de Collegio,
non tanquàm habentes dignitatem, ſed
tanquàm particulares de Collegio, non
debēt habere primum locum in Collegio.
Felyn. *in cap. ex litteris. n.* 1. *ad final. de probat.*
Pur purat. *in lib.* 1. *numero* 195. *& ſeq.*

ff. de offic. eius. Vbi quòd Episcopus Consiliarius Principis tenet locum, quem teneret alius Consiliarius, nec præfertur magis, eò quòd sit Episcopus, putà Præfecto prætorio, cùm ibi intersit, vt Consiliarius, & non vt Episcopus: & illum sequitur Lanarius *conf.* 88. *num.* 17. Collegium Perusinum *inter Consilio Tobiæ Nonij* 72. *num.* 21. *vers. nec dicant.* vbi, quòd duo Consiliarij collaterales Concilij Neapolitani electi ad Episcopatum, nec classem, nec locum mutauerunt. *& num.* 6. vbi, quòd Marchio Consiliarius, si in Concilio interesse debet vt Consiliarius, & non vt Marchio, est collocandus post omnes, qui ante eum creati sunt Consiliarij. Guerinus Piso *in d. l.* 1. *num.* 13. *in fin. ff. de off. eius.* vbi, quòd existens in Curia Principis, tanquàm Consiliarius, tenebit locum, quem tenent alij Consiliarij. Put. *decis.* 104. *lib.* 3. vbi, quòd Episcopus Mileuitanus sedet in Concilio post Priorem: quia Episcopus in Concilio non adest vt Episcopus; sed vt deferens magnam crucem. Loffred. *in paraphr. feudali, in cap. omnes. si de feudo defuncti milit. fuer. controu. vers. & inhærendo.* vbi consuluit Consiliarios priores

in

in Concilio collaterali præferri poſterioribus, etiam habentibus maiorem dignitatem, etiam marchionalem; quæ tamen non pertineat ad Collegium, vt deinde loquitur de Epiſcopo Conſiliario, ſequendo Purpuratum: *& verſ. & licèt.* ait, quòd Cardinalis filius Regis non præfertur Cardinalibus antiquioribus. Freuia *de feud. num. 1. §. alia etiam, num. 22 & ſeq. & lib. 2. quis dicatur Dux. num. 58. verſ. non obſtat.* ibi: *quia duplex officium.*

Et in ſimili videmus, quòd Auditor, ſeu 21.
Locumtenens Rotæ, qui ſit Epiſcopus, aut Patriarcha, ſedet in Rota in ſuo loco receptionis iuxta antiquitatem Auditoratus: † & Camerarius, & Vicecancellarius, 22.
& Pœnitentiarius maior, in iis, quæ ſpectant ad Collegium Cardinalium, nullam ſortiuntur prærogatiuam, licèt obtineant maiora Vrbis officia: † quia, vbi agitur 23.
de collegiali præcedentia, dignitas non collegialis, quantumuis magna, non attēditur. Seraphin. *deciſ.* 1216. *in fin.* Loffred. *d. loco ſuprà citato, verſ. & licèt ex prædictis.* vbi dicit, ita ſeruari in ſacro Rotæ Auditorio, vt ſcilicet antiquiores præferantur poſterioribus, etiamſi ſint Epiſcopi: quæ

conclusio procedit etiam in hac sacra Congregatione, saltem inter Prælatos, qui non sunt Episcopi.

24. Et quòd Episcopus, qui sit etiam Canonicus, aut eius Vicarius, qui pariter sit Canonicus, si sedent in Choro, vel Capitulo, non præcedunt alios Canonicos, sed sedent in loco suæ receptionis. *cap à collatione* 11. *in fin. de appell. in 6.* & *ibidem* Gloss. *in notab. in fin. & in verb. Prælatus* Geminian. *num.* 6. Franc. *num.* 4. Abb. *in cap. Auditis* 29. *num.* 4. *de elect.* Felyn. *in rubr. de maior. & obed. n.* 4. *vers. miles imperialis. & in cap. ex litteris* 3. *num.* 1. *de probation.* Dec. *in cap. significatum num.* 5. *&* 6. *de probat.* Purpurat. *in l.* 1. *num* 190. *& seq. ff. de off. eius.* Dec. *cons.* 151 *in princip.* Iacobat. *de Concil. lib. vlt. cap.* 15. *num.* 25. *&* 26. vbi etiam dicit, quòd Episcopi obtinentes ducalem, aut marchionalem dignitatem, non præferũtur in Concilio aliis Episcopis antiquioribus. Collegium Bononien. *in consil.* 1. *num.* 25. post cons. Zabarellæ. Freuia *de feud. lib.* 1. *in quæst. Alia etiam. num.* 7. Loffred. *in paraphr. feudali, cap. omnes. tit. si de feud. defunct. fuer. contron. vers. Sextò.* vbi, quòd si Prælatus interest Collegio, non vt

Præla

Prælatus, ſed vt ſingularis de Collegio, non debet tenere caput illius Collegij. *& verſ. quod quidem.* Barbat. *conſ.* 5. *num.* 20. *lib.* 2. Io. Anton. Lanarius *conſ.* 88. *n.* 2. *verſ. ſecundò.* Menoch. *conſ.* 51. *num.* 43. Petrus Enriquez. *conſ.* 72. *num.* 12. Put. *deciſ.* 104. *num. fin. lib.* 3. Rot. *deciſ.* 288. *num.* 2. *par.* 1. *recent.* † Et quod Epiſcopus, qui 25.
ſit ſcholaris in actibus ſcholaſticis, non præcedit Rectorem ſtudij. Geminian. *in d. cap. à collatione, num.* 6. *& in proœm. decret. lib.* 6. *num.* 21. *in addit. littera F.* Abb. *in cap. Auditis. num.* 4. *de elect.* Felyn. *in rubr. de maior. & obed. num.* 4. *verſ. miles. & in cap. ex litteris* 3. *num.* 1. *de probat.* Dec. *in cap. ſignificatum. num.* 6. *de præben.* Purpurat. *in d. lib.* 1. *num.* 190. *& ſequentib.* Collegium Bononien. poſt conſ. Zabarellæ *conſ.* 1. *num.* 25. Petrus Enriquez *conſil.* 72. *numero* 12. Sigiſmundus Loffredus *in paraphraſi feudali, in capit. omnes. ſi de feudo defuncti militis fuerit controuerſia. verſicul. Sexto.*

Sextò, quia Generalis Prædicatorũ eſt 26.
perpetuus Prelatus, & perpetuus Conſultor: &, eo ipſo quòd eligitur in Generalẽ, eſt Conſul

Consultor vbique alia electione: Commendator verò est loco Præceptoris, & potiùs est custos Hospitalis, quàm verum Caput Religionis, licèt habeatur loco capitis, & vt plurimùm est ad nutum amouibilis, & per accidens est Consultor: habens verò administrationem, & officium perpetuum, præfertur habenti administrationem & officium per accidens. Colleg. Bonon.*cons.*1.*num.* 10. post cons. Zabarellæ, Lanar. *cons.*88.*num.* 1. *vers. quartò.* Menoch.*cons.*51.*num.*27. Iacobus Philippus Portius *cons.*167.*num.* 94. Scipio Lancellottus *in cons. in causa Pracedentiæ inter Canonicos Lateranenses & Monachos Benedictinos, num.*61.*& seq.* Quia scilicet in concursu causa naturalis attenditur, non autem accidentalis. l. 3. vbi Bartol. *de tretel.* Tiraq.*de retract.lignag.*§.30.*gloss.*1.*num.*20. Menoch.*cons.*51.*num.*28.

27. Septimò, quia in hac eadem Congregatione sancti Officij Illust. Cardinalis de Aracæli, tunc Generalis Prædicatorum, præcedebat bon.mem. Peniam Rotæ Decanũ, & R.p.d. Dandinum Protonotarium ex priuilegio, sicut etiam D.Peniam præcessit R. hodie Generalis: & tamen Rotæ Audito-

Auditores præcedunt R. Commendatorem: vnde intrat regula: Si vinco vincentem te, multò magis vinco te: quo argumento in materia præcedentiæ vtitur Menoch. *consf.* 52. *n.* 138. Bimius *consf.* 104. *num.* 13. *vol.* 2. Alex. Galuanus *consf.* 29. *n.* 15.

28. † Et in prima sessione, cùm primũ fuit instituta sacra Cõgregatio 1. Octobris 1555. per Paulum IV. post Cardinales Episcopos obtinuit primũ locum Fr. Stephanus Ianuensis, tunc Generalis Ordinis Prædicatorum; Magister Thomas Manriquez Procurator generalis eiusdem Ordinis, & Magister Michaël Alexandrinus Commissarius generalis sanctæ Inquisitionis, qui fuit posteà Pius V.

29. Octauò, hoc etiam suadetur: quia Generalis Prædicatorum ex vi officij, ac etiam ex speciali priuilegio Sedis apostolicæ, tanquàm sancti Dominici primi Inquisitoris successor, non solùm, vt præcipuus Consultor, sed etiam vt eiusdem sanctæ Inquisitionis officij assiduus Auditor, indefessus cooperator, & acerrimus propugnator, præsens assistit, cui proinde in prædicta Congregatione post Illust. Cardinales & Episcopos, qui etiam Inquisitorum

quisitorum funguntur officio, prior & dignior locus est concessus, 79. annorum possessione firmatus: atque ideò præcedere debet Commendatorē, qui præter nudum Consultoris officium nihil habet in
30. dicta Congregatione. † Et sicuti dicimus, quòd fundator iurispatronatus in Ecclesia de iurepatronatus habet aliquas præeminentias, ex quo est fundator Ecclesię. Abb. *in cap. nobis* 25. *num.* 5. *de iurepatr.* vbi, quòd illi debetur honor in processionibus, & præ cæteris laïcis est honorandus in sessionibus. Roch. *de iurepatr. v. honorificum. num.* 99. Hostiens. *in summa, de iurepatron.* §. *quid competat. num.* 3. ibi: *Id est, primus erit in processione.* Archid. *in cap. piæ mentis* 16. *quæst.* 7. *num.* 7. *in fin.* ibi: *Vt in processione adeat*; id est, iuxta Prælatum eat. & *in cap. sequen. num.* 2. ibi: *Vt eat in processione, forsitan inter alios primus.* Freuia *de feudis, lib.* 1. §. *alia etiam. num.* 34. ita pariter concludi potest, quòd Generalis Prædicatorum, tanquàm successor illius, qui fuit primus Inquisitor apostolicus, & author sanctæ Inquisitionis, debeat habere aliquam prærogatiuā in Congregatione Inquisitionis post Cardinales, & Episcopos.

Etenim

Etenim, vt rem altiùs repetam, san- 31.
ctus Dominicus ad extirpandas hæreses fuit creatus primus Inquisitor à Sede apostolica, vt refert Penia *ad Director. Inquisitorum, par. 3. schol. 43.* & Ludouicus Paramus *de origine Inquisitionis, lib. 2. tit. 1. cap. 2. num. 1.* Ignatius Lopez de Salsedo *in add. ad Diaz, in pract. crim. cap. 114. versic. fuit quidem.* qui vtitur iisdem ferè verbis, quibus Penia. Alphonsus Fernandez *in concertatione prædicatoria sub anno* 1216. *fol.* 16. & Sixtus V. *in Bulla institutionis Festi sancti Petri Martyris sub dat. Romæ, Idibus Aprilis, de anno* 1586. attestatur, quòd beatus Dominicus perpetuis concionibus, & disputationum congressibus, officióque Inquisitionis, quod ei primùm prædecessores sui Innocentius III. & Honorius III. commiserant, contra Hæreticos mirabiliter se gessit: & alij Auctores communiter, licèt aliqui dissentiant, an hoc fuerit de anno millesimo ducentesimo, an verò de anno millesimo ducentesimo decimosexto. Postmodùm idem beatus Dominicus, mediante etiam Legato apostolico,

in Regno Galliarum institit apud Innocentium III. vt sanctum Inquisitionis officium institueret; quod idem Pontifex post Concilium Lateranense libenter perfecit, & instituit ipsum S. Dominicum primum Inquisitorem, vt Hæreticos Albigenses in partibus Tolosanis funditùs euerteret. Ferdinandus Castillus *in historia Religionis Prædicatorum, par. 1. lib. 1. cap. 17.* & Paramus *de origine Inquisitionis, lib. 1. tit. 1. cap. 2. n. 4.* Alphonsus Fernandez *loco suprà citato.* Et exinde ab ipsomet Innocentio III. Honorio III. Innocentio IV. innumeri alij Inquisitores in toto orbe ex Ordine Prædicatorum creati fuerunt: ac ostendit Alphonsus Fernandez *in d. Concertatione prædicatoria, per tot.* Quod etiam fecit Gregorius IX. de anno 1223. vt refert Fr. Antonius Lusitanus *in Chronico Prædicat. fol. 25.*

Subsequutis temporibus Innocentius IV. Magistro Generali Ordinis Prædicatorum per priuilegium apostolicum incipien. *Odore suau. sub dat. Lugdun. 5. Idus Iunij, Pontific. sui anno 3.* concessit facultatem, Inquisitores à Sede apostolica deputatos remouendi, reuocandi, transferendi,

rendi, aliósque subſtituendi, & eandem facultatem inſtituendi, deſtituendi, ac etiam permutandi Inquiſitores conceſſit. Alex. IV. *ſub dat. Viterbij, 5. Kal. Octobris*, 1258. & Sixtus IV. per ſuum Breue, quod incipit, *Regimini vniuerſalis Eccleſiæ. de anno* 1474. & per aliud Breue, cuius eſt initium: *Sacri Prædicatorum. ſub dat. Romæ apud S. Petrum*, 7. *Kal. Auguſti*, 1479. & hac facultate ad hæc vſque tempora vſus eſt Generalis Prædicatorum, inſtituens Inquiſitores iuxta formam litterarũ patentium regiſtratam in antiquis & nouis Conſtitutionibus Fratrum Prędicatorum. *cap.* 72. Nam Vincentius Iuſtinianus, qui fuit poſteà Cardinalis, dum eſſet Generalis, etiam poſt inſtitutam à Paulo IV. ſacram Congregationem ſancti Officij, varios creauit Inquiſitores, vt patet *ex eius Regiſtro*, de anno 1558. inſtituit Inquiſitorē Comi, & Inquiſitorem Placentiæ, & Inquiſitorem in Diœceſi Papien. de anno 1560. inſtituit Inquiſitorem Bononiæ, & iterum Inquiſitorem Papienſem, & Placentinum de anno 1587. inſtituit Inquiſitorem Bergomenſem., & Inquiſitorem in Ciuitatibus, Diœceſibus atque Epiſco-

patibus Fauentino, Rauennatensi, Imolen. & Ceruien. in Romandiola, & insuper instituit Inquisitorem generalem Sabaudiæ, & Inquisitorem Auenionensem, & Inquisitorem Venetum.

Et adhæc respicientes Summi Pontifices in Breuibus directis Electoribus Magistrorum generalium dicti Ordinis Prædicatorum, pro eligendo nouo Generali, postquàm hortati sunt illos ad eligendum idoneum de scientia & moribus, addunt, vt eligant eum, qui hæresum prauitati obsistere possit, vt videre est in Breuibus, præsertim à Paulo III. vsque ad Gregorium XIV. Sixti V. & Clementis VIII. quæ omnia asseruantur in Archiuio Ecclesiæ beatæ Mariæ supra Mineruam.

32. Non obstat igitur primò, quòd Ordo sancti Spiritus, cuius se esse Caput dicit Commendator, fuerit institutus de anno 1204. quia quicquid sit, an de illo tempore fuerit ab Innocentio institutus, hoc est, fuerit primò approbatus, an verò in eum locum fuerit ab Innocentio translatus, Respondetur primò, non probari, quòd hodie ille Ordo sit in rerum natura,

&

& credo hodie in vrbe non exiſtere, cùm ille Ordo, qui dicitur ab Innocentio inſtitutus, fuerit Fratrum laïcorum hoſpitalitati incumbentium; hodie tamen in d. Hoſpitali nõ exiſtit Ordo, qui ſit Fratrum laïcorum: vnde Commendator non eſt Caput illius Ordinis, ſed alterius Ordinis, cùm † non entis nullæ ſint qualitates. *l. eius qui in Prouincia. verſ. quoniam. ff. ſi cert. pet. l. 2. ff. de vſufr. l. 4. §. condemnatum. ff. de re iud. cap. ad diſſoluendum. de ſponſalib.* † Secundò Reſpondetur, quòd quatenus d. Ordo, ſeu Congregatio, exiſteret: nihilominùs Commendator, qui fortè non eſt Caput Religionis, ſed loco Capitis, tenetur probare, non ſolùm quòd ſit Caput Religionis antiquioris, ſed quòd ſit Caput Religionis, aut Congregationis, quæ non ſit ex Mendicantibus, ſed alterius generis, cui præcedentia debeatur, & ſit ex illis Religionibus, quæ præferuntur Religioni Prædicatorum, cùm Generalis Prædicatorum fundatam habeat intentionem in Conſtitutionibus pontificiis, quòd omnibus præferatur, quibuſdam exceptis, † aliàs probatio Commẽdatoris, quòd ipſe ſit Caput alicuius Religionis, aut Congregationis, tanquàm æquiuoca, non 33. 34. 35.

suffragatur *cap. in præsentia. de probation.*

36. † Tertiò Respondetur, quòd Iulius III. de anno 1550. suppressit & extinxit Præceptoriam sancti Spiritus, quæ Caput aliarum Præceptoriarum ab eodem Hospitali dependentium existit, & eius loco erexit Confraternitatem sub inuocatione eiusdem sancti Spiritus, & mandauit per aliquos ex d. Confraternitate, inter quos vnus esset Prælatus, vt loco Præceptoris gubernaret: & hæc suppressio habuit effectum, vt patet ex electione Prælati facta per Confraternitatem, vt videre est in impressione libri Priuilegiorum S. Spiritus, qui authenticus adseruatur in Bibliotheca Illust. & Reuerend. Ioan. Baptistæ Coccini Rotæ Decani: quare, cùm Præceptoria sit suppressa, suppressa est etiam omnis eius antiquitas & priuilegia: cùm non entis nullæ sint qualitates, ex supradictis: & ex hoc etiam colligitur, quòd in d. Hospitali de eo tempore nullus aderat Ordo, nec Congregatio, de qua meminit Innocentius in sua Bulla, cùm omnia administraret Congregatio sæcularium per Iulium III. erecta.

37. Et ex abundanti aduerte, quòd Fratres

ſancti Spiritus enunciantur Ordinis ſancti Auguſtini in pluribus Bullis Romanorum Pontificum, quæ ſunt regiſtratæ *in libro Priuilegiorum ſancti Spiritus*, vt *in Bulla* Eugenij IV. *de anno* 1432. *in Bulla* Caliſti III. *de anno* 1450. *in Bulla* Pauli II. *de anno* 1465. *in Bulla* Sixti IV. *de anno* 1473. *in Bulla* Innocentij VIII. *de anno* 1485. *in Bulla* Clementis VII. *de anno* 1520. *in Bulla* Iulij III. *de anno* 1553. *& in aliis.* Vnde, ſi Commendator eſt Caput Religionis, ſeu Fratrum Ordinis ſancti Auguſtini; non autem Ordinis, qui ſolùm viuit ſub Regula ſancti Auguſtini, qui eſt vnus ex Mendicantibus, ſumus in claris, quòd Generalis Prædicatorum eſt præferendus Commendatori, iuxta d. Conſtitutionem Pij V.

Neque ſatisfacit replicatio, quòd d. 38.
Præceptoria fuerit reſtituta in priſtinum ſtatum per Paulum IV. de anno 1556. cum clauſ. *Motu proprio*, & ex certa ſcientia, & ad cautelam de nouo erecta, & ideò acquiſiuit omnia iura, quæ priùs habebat. Tiraquell. *de retract. lignag.* §. 32. *num.* 69. Oddus *de reſtit. in integr. par.* 2. *quæſt.* 96. *num.* 8. Bologn. *in l. Gallus.* §. *& quid ſi tan-*

tùm.ff. de liber. & posthum. & *ibidem* Doctores.

Nam respondetur, duplicem esse restitutionem. Altera est gratiosa, ex mera gratia Principis. Altera est ex iustitia, vt putà restitutio, quæ datur ex causa doli, metus, fraudis, ætatis, & simili de causa. Nos versamur in restitutione gratiosa: non autem in restitutione ex iustitia. Restitutio autem ex gratia non tollit ius alteri quæsitum, nisi Princeps hoc dixerit, vt bene distinguit Bald.*in l. fin. num. 6. C. de sent.passis, & restit. lib.9.* vbi, quòd restitutio ex mera liberalitate & gratia non se extendit in præiudicium tertij. Iason. *in l. Gallus.§.& quid si tantùm. ff. de liber.& posthum.num.73.* vbi, quòd restitutio facta per viam gratiæ non tollit ius alteri quæsitum, & consequenter non recuperat locum, vt dixit ex Bartol.*n.71.* Cuman.*ibidem, num. 11.* vbi pariter tenet, quòd restitutio, quæ fit ex gratia, non tollit ius alteri quæsitum, etiam quòd sit in spe quæsitum: & quòd ius competens ex spe per restitutionem non tollatur, tenet Paris. *ibidem, num.* 101. Nellus de sancto Geminian.*de bannit.par. 1. tertij temporis, num.11.*

quæstione

uæstione 11. *prope fin. versic. prædicta ve-*
r. vbi, quòd restitutio facta motu pro-
rio, & ex certa scientia, quando fit
per viam gratiæ, non tollit ius alte-
i quæsitum: & est textus *in capit.*
quamuis. de rescription. in 6. & *ibi* Gloss.
in 2. *notabili.* vbi, quòd gratia Principis intelligitur sine præiudicio tertij. Imolensis *in capit. quia diligentia. numero* 6. *de electiõn.*

Et ideò etiam, quòd Papa restituat 40
Præceptoriam cum omnibus priuilegiis, iurisdictionibus & iuribus, quæ priùs habebat; non tamen censetur restituta quoad prioritatem, neque recuperat priorem locum, cùm hoc expresse non fuerit dictum. *lib.* 2. *ff. de Decurion. in princip. qui ad tempus relegatus est; si Decurio sit, desinit esse Decurio, rursus planè locum suum non obtinebit.* & *ibidem* Bart. ait, quòd Doctores expulsi de Collegio, si restituantur, non recuperant locum eorum in Collegio, si Collegium est plenum: nec tanquàm antiquiores præferuntur in dando primam vocem, sed habentur tanquàm de nouo aduenientes. & idem repetit

in lib. 1. *C.de his qui in exilium dati.lib.* 10.& ſequitur Iaſ. *in l. Gallus.*§. *& quid ſi tantùm. num.*71.*ff. de liber.& poſthum.* & *ibidem* Rolognett. 217. qui *num.*205. dixerat, quòd *lib.* 2.*ff. de Decurion.* loquitur de loco in ſedendo, qui naturaliter ab alio occupatur, & ideò ſi fiat reſtitutio, non recuperatur, niſi expreſsè dicatur à Principe. Dec. *in l. cùm quid. num.* 11. *ff. ſi certum petatur.* vbi, quòd Doctor reſtitutus ad Collegium non recuperat priorem locum in præiudicium eorum, qui medio tempore doctorati ſunt: & de Canonico, qui renunciauit Canonicatui, quòd non recuperet primum locum, eſt text. *in cap. ex inſinuatione* 26. *de ſimon.* & *ibidem* Felyn. *num.* 5. vbi, quòd priuatus omni iure Collegij, ſi reſtituatur, non recuperat primum locum, niſi eſſet facta pleniſſima reſtitutio, non obſtante aliqua Conſtitutione, quam ipſe Papa feciſſet, vt meliùs declarat Imol. *in cap.quia diligentia.num.*6. *de electiion.* Rebuff. *de nominat. quæſt.* 21. *num.*23. vbi, quòd nominatus, ſi fuit priuatus, & poſteà per Principem reſtitutus, non præfertur nominatis medio tempore. Selua *de Beneficiis part.* 3. *quæſt.* 31. *num.*2.

vbi,

vbi, quòd restitutus non præfertur alteri, etiamsi restitutio sit facta motu proprio, & aliis amplissimis clausulis.

Quæ conclusio procedit, etiamsi d. restitutio Præceptoriæ sit facta cum clausulis *Motu proprio*, & *ex certa scientia*, quia dictæ clausulæ non ampliant gratiam, nec tollunt ius alteri quæsitum. Gloss. *in Clem. per litteras* 2. *v. directas. de Præben. & in Clemen. si Romanus* 4. *post figurationem casus. vers. nota, quòd proprius motus. eodem tit.* vbi, quòd motus proprius non ampliat gratiam, sed excludit subreptionem. Abb. *in cap. causam quæ* 19. *num.* 3. *de testibus.* vbi, quòd motus proprius non præiudicat parti aduersæ. Felyn. *in cap. ad aures* 8. *num.* 8. *de rescript.* vbi, quòd motus proprius non præiudicat patrono, & regulariter non præiudicat tertio. Vital. de Gambanis *de clausi. in claus. Motu proprio. n.* 1. vbi, quòd non tollit ius tertij. Selua *de Benef. part.* 3. *quæst.* 31. *num.* 2. vbi, quòd motus proprius non tollit ius alterius. Rebuff. *in Regul. Cancellariæ* 17. *vers. quintò.* vbi, quòd per clausulam, *Motu proprio*, vel *ex certa scientia*, non intendit Papa ius tertij tollere. Dec. *cons.* 468. *num.* 20. *&* 41.

21.vbi, quòd clausula, *Motu proprio*, non tollit ius tertij; neque clausula, *Ex certa scientia* aliquid operatur in præiudicium tertij. Cardin. *cons. 96. num. 3. vers. & quod.* vbi, quòd Papa per litteras motu proprio concessas non præiudicat patrono, quia motus proprius non ampliat gratiam, sed solùm tollit subreptionem. *& cons. 136. num. 13. vers. Item, motus proprius.* vbi, quòd motus proprius non tollit ius alterius: latè Gabr. *de clau. concl. 2. n. 10. & seq.*

Et ratio est: quia cùm eo ipso, quo Præceptoria fuit suppressa, non solùm Religio sancti Dominici, sed omnes aliæ Religiones acquisiuerint actualem prioritatem in tempore; ad hoc, vt per fictionem d. Præceptoria recuperaret prioritatem temporis, requirebatur derogatio regulæ *de iure quæsito non tollendo*, & expressa restitutio, etiam quoad prioritatem, iuxta tex. *in cap. quamuis. de rescript. in 6.* nisi de hoc expressè dixerimus: & colligitur ex tex. *in l. 2. ff. de decurion. in princ.* ibi: *Restitutus tamen in ordine.* & *ex l. 1. C. de sentent. passis, & restitut. lib. 9.* ibi: *Restituo te.* Bolognett. *in l. Gallus. §. & quid si tantum. n. 205. ff. de li-*
42. *ber. & posthum.* † Et ex his patet responsio

ad

Tiraquell. qui loquitur de restitutione iustitia, vt patet *d. n.* 69. loquitur enim restitut. ex capite doli, metus, &c. & Bolognett. qui, licèt distinguat plures sus, nihilominùs tamen in restitutione gratia videtur tenere contrarium, vt itet *ex dicto n.* 205. *& n.* 217. vbi, quòd si cus sit plenus (prout est in hoc casu) non cuperatur per restitutionem: & ad Sforam Oddum, qui generaliter loquitur de gnitatibus, quæ cohærent personæ, non item de aliis casibus.

Ad 2. & 3. & 4. argumentum Respondetur, procedere cęteris paribus: & vlteùs ad 2. Respondetur, quòd illa opinio ocedit de æquitate, non de rigore iuris, declarat Dec. *in l. cùm quid. num.* 11. *in fin. si cert. petat.* vbi etiam *num.* 12. loquens de octoribus dicit, hoc procedere inter octores eiusdem professionis, & quando t Doctoratus cum examine: Generalis erò Prædicatorum est maior dignitate, nde argumentum non procedit. † Ad 3. espondetur, argumentum sumptum ab abitu pręlaturę sæcularis, quem ex priilegio gerit Commendator sancti Spiriis, non procedere contra Prælatum regu 43. 44.

regularem, qui non mutat habitum, neque posset mutare, si vellent: sed tantùm procedere inter Prælatos sæculares, quorum habitus illustrior digniorem personam ostendit: sicuti hodie non licet arguere, quòd Cardinales sæculares, qui gerunt vestes purpureas, vt sunt Cardinales ex aliqua Religione ad Cardinalatum assumpti, nec ante Decretum Gregorij XIV. *in nou. Bullar. sub num. 9. tom. 2.* in quo conceditur birettum rubrum Cardinalibus regularibus, licebat arguere Cardinales, qui gerebant birettum nigrum, non esse pares cæteris Cardinalibus sæcularibus, qui gerebant birettum rubrum.

45. Quod etiam clariùs exemplis ostenditur. Nam Generalis Prædicatorum, licèt non gerat rochettum, neque mozzettam; nihilominùs præcedit Auditores Rotæ, Clericos Cameræ, Abbreuiatores de Parco maiori, qui gerunt rochettum & mozzettam, & in ipsa Capella pontificia, Reuerend. Magister sacri Palatij, præter Rotæ Decanum, aut alium antiquiorem Auditorem, qui sit loco Decani, præcedit omnes alios Auditores; & tamen

n d. Magister non gerit habitum Prę-
i , nec rochettum, aut mozzettam: &
hac ipsa Congregatione generalis Præ-
atorum semper præcessit Peniam Rotæ
canum, vt dictum est: & Auditores
tæ pręcedunt Commendatorem sancti
iritus. † Vnde, cùm militet eadem ratio, 46.
rat Regula: Si vinco vincentem te, mul-
magis vinco te. *l. de accessionibus. ff. de*
ter. & tempor. præscript. l. æquissimum ff. ad
ryllianum. Rot. *dec.* 59. *num.* 2. *par.* 1. *in re-*
nt. † Ad 4. vltra supradicta *num.* 1. etiam 47.
sponderur, non constare, quòd Com-
endator sancti Spiritus sit Secretarius
ostolicus, nisi fortè dicat, se esse Secre-
rium, ex quo nomine Hospitalis potest
teruenire in Congregationibus Secre-
riorum, vt dicitur *in Romana Secretaria-*
s, 28. *Februarij*, 1594. coram Cardinale
rigonio: nec minùs constare, quòd sit
rotonotarius ex priuilegio: & quatenùs
onstaret, dicitur, quòd Secretarij apo-
olici non pręcedunt alios Prælatos; &
uòd Protonotarij ex priuilegio non prę-
edunt alios Prælatos antiquiores, vt no-
um est in vrbe.

Secundò Respondetur, quòd quate- 48.
nus

nus Papa concessisset Commendatori priuilegia Secretariorum & Protonotariorum;nihilominùs intelligeretur concessisse ea, quæ concernunt præiudicium Papę concedentis, & quæ de facili concedi solent; non autem ea, quæ fiunt cum præiudicio tertij: huiusmodi enim priuilegia, quatenùs tertiò inferant præiudicium, strictè sunt intelligenda. *cap. ex tuarum. de authent. & vsu pallij.* vbi de priuilegio concesso Archiepiscopo, vt posset deferre pallium in aliena prouincia: & *ibidem* Abb. *num.* 5. Butr. *num.* 4. Cardinal. *num.* 2. *vers. & dicit.* Innocent. Costa *consil.* 24. *num.* 9. Lanar. *consil.* 72. *num.* 9. & 10. Iacob. Philipp. Port. *consil.* 165. *num.* 44. Gama *decision* 1. *num.* 25. Collegium Bononiense *num.* 73. quæ consilia sunt post Consilia Cardinalis Zabarellæ, & loquuntur omnes in materia præceden-
49. tiæ. † Alex. Galuan. *consil.*29.*num.* 15. qui etiam dicit, quòd Frater creatus Diffinitor à Generali, tanquàm si fuisset iam Prouincialis, non præcedit alios Diffinitores, qui sunt verè & solenniter creati Diffinitores. Gonzal. *ad reg.*8.§.5.*num.*97. *& sequent.*

sequent. † vbi concludit, Canonicum 50.
Coadiutorem debere habere locum post omnes Canonicos, etiamsi Papa dixerit in Coadiutoria, quòd Coadiutor habere debeat omnes, & singulas prærogatiuas, & præeminentias, & honores, quos N. ratione dignitatis, aut Canonicatus haberet. † Et ratio esse potest: quia hu- 51.
iusmodi priuilegia conceduntur honoris gratia, & non ad effectum aliis præiudicandi. Iacobac. *de Concil. lib.* 1. *art.* 5. *n.* 7. & Petrus Gregor. Tholosan. *in Syntagm. Iur. vniu. lib.* 15. *cap. vltim. num.* 12. dicit, quòd Protonotarij extraordinarij sine numero à Summo Pontifice gratuitò creati, qui eius dignitatis priuilegiis perinde gaudent atque alij; commodum tamen aliud non consequuntur.

Corroborantur prædicta ex eo, quòd 52.
illi, qui verè sunt Protonotarij, non participantes, & supranumerarij, & specificè creantur Protonotarij, non præcedunt alios simplices Prelatos antiquiores, vt notum est in Curia: † nec Protonotarij 53.
ex priuilegio habent locum in Capella pontificia, vt patet *ex Cæremoniali, lib.* 2. *section. secunda, titul. de ordin. sedendi in*

Capella

Capella Papæ : in quo non enumerantur Protonotarij ex priuilegio, sed solùm participantes: & etiam hodie seruatur, vt testantur Magistri cæremoniarum Capellæ pontificiæ. Ergo multò magis Commendator, qui non est Protonotarius, sed dicit se habere priuilegia Protonotariorum, quorum infinitus est numerus, præcedere debet Generalem Prædicatorum, qui est vnicum Caput amplissimę Religionis, &
54. perpetuus, verúsque Pręlatus: † & bene dicit Abb. de dignitatib. in genere loquens *in cap* 1. *num.* 4. *de priuileg.* quòd propter magnum numerum vilescit dignitas: & de Referendariis loquitur Iacobac. *de Concil. lib.* 1. *cap.* 5. *num.* 4.
55. Vltimò. Respondetur, omnia priuilegia suppressa fuisse cum suppressione Pręceptorię, vel illis saltem esse derogatum ex Constitut. Pij V. quę derogat omnibus priuilegiis, & indultis, ac etiam Conciliis generalibus.
56. Quòd autem non possit pręcedere, vt Generalis seruorum, res est clara, quia Ordo seruorum est vnus ex Mendicantibus, & incœpit de anno 1234. vt dicit Add. ad Felyn. *in rubr. de maior. & obed. n.* 5. *in fin.*
Nec

Nec ex istis qualitatibus simul iunctis 57.
æcedentia debetur Commendatori,
ia multiplicatio plurium iurium in ea-
m persona, quorum nullum de per se
t sufficiens ad consecutionem prærroga-
uæ, non operatur, vt Commendator
æcedere debeat. Roman. *consil.* 332.
m. 7. vbi, quòd Licentiatus in Decre-
, & Magister in Artibus non præfertur
ecretorum Doctori propter supradi-
am rationem. ex tex. *in l. spadonem.* §.
i iura multa. ff. de excusat. tutor. & Ro-
anum sequitur Felyn. *in rubr. de maior.*
obed. num. 2. *vers. habens plures gradus.*
in cap. clerici 8. *num.* 3. §. *nota etiam. vers.*
nde Doctor Artium. de iudic. Decian. *in l.*
m quid. in 1. *lectura*, *num.* 28. *ff. si cert.*
tat. Boër. *de auctor. magn. Consilij*, *num.* 96.
ubeus *consil.* 86. *num.* 2. Rebuff. *de nomi-*
t. quæst. 21. *num.* 48. *vers. intellige. Sta-*
il. de litter. gratiæ & iustitiæ, *par.* 1. *ante*
. num. 12. *vers. Octaua conclusio. fol. mihi*
3. quos refert & sequitur ad Roman.
d. consil. 333. *num.* 7. *littera C.* Vnde cùm
ec Secretarij apostolici, nec Protonota-
j, nec Generalis seruorum præcedat
eneralem Prædicatorum; sed Generalis

Prædicatorum præcedat Generalem Ordinis seruorum, sine dubio præfertur d. Generalis Commendatori, etiamsi Commendator sit Generalis seruorum, ac etiamsi esset Secretarius, & Protonotarius apostolicus ex priuilegio; quia nullus ex dictis gradibus est de per se sufficiens ad consecutionem præeminentiæ.

58. Ad 5. Respondetur, attendendam esse consuetudinem in præcedentiis. Ruin. *cons.* 19. *num.* 6. *lib.* 1. *&* *cons.* 155. *n.* 4. *vol.* 4. Decian. *cons.* 7. *num.* 5. *&* 14. *vol.* 3. Rot. *decis.* 866. *num.* 2. *&* *decis.* 867. *num.* 1. *par.* 4.
59. *diu.* † Sed non posse argui ex sessionibus, quæ fiunt in Capella pontificia, vel in Conciliis, in quibus Papa est præsens ad præcedentiam, vel maiorem dignitatem in aliis locis, & sessionibus, vt in terminis de sessionibus Capellæ papalis, & Consistorij, dicit Iacobac. *de Concil. lib.* 1. *cap.* 1. *num.* 113. *&* 114. & in simili dixit Rota *in Asten. Sedis*, 27. *Februarij* 1589. quæ est *decis.* 865. *num.* 7. *par.* 4. *diu.*

60. † Quòd in Capella pontificia incensatio, & osculum pacis non datur gradatim, sed prout dignitas personarum, vel obseruantia introduxit.

Et

Et in eadem Capella videmus, quòd 61.
Episcopi assistentes præcedunt Oratores Imperatoris,& Regum; & quòd Subdiaconi & Pœnitentiarij Basilicæ sancti Petri præcedunt Auditores Rotæ:& tamen clarum est in iure, & ita de facto seruatur, quòd extra Capellam,& vbique locorum Orator Imperatoris præcedit Episcopos, & quòd Auditores Rotæ præcedunt Subdiaconos & Pœnitentiarios sancti Petri.
† Vnde bene dixit Geminianus *in cap. Episcopus. n. 4. 17. distinct.* quòd in Consistorio 62.
Papæ seruanda est consuetudo.

Et generaliter ex præcedentia, quā quis 63.
habet in vno loco, nō potest argui ad præcedentiam in alio loco. Nam, si Auditor Rotæ fiat Patriarcha, aut Episcopus; nihilominùs in Rota nō pręcedit alios Auditores; licèt extra Rotā pręcedat. Seraph. *decis. 216. in fin.* Archipresbyter in diuinis præcedit Archidiaconū:& tamen clarū est in iure, quòd Archidiaconus est maior Archipresbytero, & quòd extra diuina præfertur Archidiaconus, & in cæteris aliis actibus, vt not. *in cap. 1. de offic. Archid.* Nau. *consil. 638. num.* 10. Menoch. *cons. 51. n. 56.* Purpurat. *in lib. 1. num. 199. ff. de offic. eius.*

Pater in Ecclesia tenetur exhibere reuerentiam filio Episcopo : filius autem in domo paterna tenetur exhibere reuerentiam patri , vt aduertit Hostiens. *in cap. Indecorum 3. num. 5. de ætat. & qualit. ordin.* Episcopus , seu Vicarius Canonicus in Choro & Capitulo non præcedunt alios Canonicos , licèt extra Chorum præcedant omnes Canonicos, vt suprà dixi.

64. Et quòd Generales Ordinum in Concilio generali , si Papa non est præsens, præferantur Protonotariis participantibus , dicit Iacobac. *de Concilio, lib. vlt. cap. 15. num. 23.* vbi reddit rationem huius præcedentiæ : quia, quando Papa est præsens , Protonotarij assistunt Papæ , vt ministri, secùs verò, quando non est præsens: ergo multò magis Generales Ordinum præferri debent Protonotariis non participantibus , & honoris gratia creatis. *& in libro sacrarum cæremoniarum , lib. 3. sect. 2. cap. 1. de ordine sedendi in Capella Papæ.* postquam *in §. in Capella autem.* dictum est, quòd *primo loco sedet Vicecamerarius , deinde Oratores Regum & Principum; Prælati tamen, Archiepiscopi , Episcopi , Protonotarij , Abbates , Generales Ordinum , & Pœnitentiarij:* subdi

ubditur: *Sed Protonotarij & Abbates solent* abere *proprium locum vltimum in ordine.* Vnde videtur colligi, Quòd Protonotarij & Abbates tunc temporis sedebant post Generales Ordinum: † quod etiam 65. onfirmatur exemplo: nam de tempore Gregorij XIII. cùm in Capella pontificia Abbas Oliuetanus habens vsum mitræ ellet sedere ante Generales Ordinum, ecusarunt Generales: & cùm Papa mandasset Magistris Cæremoniarum, vt dicto Abbati daretur locus in Capella ante mnes Generales, acquieuerunt Generales: sed in Capella ampliùs non interfuerunt, donec controuersia fuit extincta er discessum Abbatis, vt legitur *in libro rimo Diariorum* Francisci Mucantij *in fine,* *& tom. 2. in princip.*

66. Neque obstat replicatio, seu ratiocinatio, quòd Episcopi assistentes præcedunt Oratores Regum in Capella, tanquàm repræsentantes Collegium, sicut etiam Pœnitentiarij præcedunt alios, tanquàm Collegium: extra Capellam verò non præcedunt; quia reputantur tanquàm personæ singulares: & ex eadem ratione Subdiaconi præcedunt in Capella

Auditores Rotæ; qui tamen extra Capellam, & extra eorum Collegium, vti singuli illos non præcedunt. Vltra quod tam Episcopi assistentes, quàm Subdiaconi in Capella stant in actuali seruitio Papæ; & ob hanc rationem Episcopi assistentes præferuntur Oratoribus Principum, Subdiaconi Auditoribus: hæc autem ratio cessat in Commendatore, & aliis Prælatis, qui non sunt in Capella ratione seruitij, sed ratione dignitatum, & Prælaturarum.

Nam Respondetur, non probari, quòd Episcopi assistentes sint in Capella tanquàm repræsentantes Collegium, cùm ipsi nullum habeant Collegium, vt clarum est: sicuti nec etiam Subdiaconi, aut Pœnitentiarij præcedunt Auditores Rotę, tanquàm repræsentantes Collegium, aut ratione seruitij, non tanquàm repræsentantes Collegium: quia etiam Auditores Rotæ sunt in Capella, tanquàm repræsentantes Collegium. Non ratione seruitij, quia etiam Auditores Rotæ sunt in Capella in actuali seruitio Papæ, immò maiore, & illustriore funguntur officio, vt patet ex *libro sacrarum cæremoniarum*, *lib.* 3. *sect.* 2.

ct. 2. cap. 21. tit. de Auditoribus Rotæ: & nihi-
ominùs Subdiaconi & Pœnitentiarij prę-
edunt in Capella Auditores Rotæ, qui
xtra Capellam præcedunt vbique loco-
um, tam Subdiaconos, quàm Pœni-
entiarios: & sic patet, quòd ex consue-
udine Subdiaconi, & alij præcedunt in
Capella, non autem de iure. Nec proba-
ur, quòd alij Prælati, qui sunt principales
ministri Papæ, sint in Capella, non vt
ministri Papæ. Sed tanquàm Prælati ho-
orarij, & quòd inter ipsos seruatur prę-
ogatiua, provt de iure, quod est illud,
le quo hodie disputatur: nos enim dici-
nus in sessionibus Capellæ attendi con-
uetudinem; & hoc probamus exem-
lis: si igitur pars aduersa dicit, inter ali-
quos seruari in sessionibus Capellę ius
ommune, debet hoc probare, cùm con-
rarium ostendatur in facto, & debet spe-
ialiter probare, quòd inter Generalem &
Commendatorem in sessionibus Capellę
apalis seruatur ius commune, seclusa
omni consuetudine, aliàs probatio tanquã
equiuoca non releuat. † *d. cap. in præsentia.* 67.
le probation. cap. ad audientiam de decim. cum
oncord.

68. Ad id verò, quòd Commendator sancti Spiritus tunc temporis sit descriptus in Concilio Lateranensi inter Abbates, Respondetur, easdem seruari sessiones in Capella & Concilio, quando Papa est præsens. Iacobac. *de Concil. lib. vlt. cap.* 15. *num.* 23. Vnde militant supradictæ respon-
69. siones. † Et vlteriùs dicitur, quòd sessiones illius Concilij confunduntur: nam aliquando Abbates describuntur post Generales Ordinum; vt *in session.* 12. aliquando Commendator sancti Spiritus describitur inter Generales; aliquando inter Abbates, vt *in session.* 7. Et inter ipsos Generales Ordinum nullus ordo seruatur, vt *in sess.* 2. 3. 4. & 5. Secundò Respondetur, Præceptoriam fuisse suppressam per Iulium III. & ideò de actibus factis ante dictam suppressionem, nullam haben-
70. dam esse rationem. † Vltimò Respondetur, quòd si Fratres sancti Spiritus sunt ex Mendicantibus, scilicet Ordinis sancti Augustini, cessat obiectum: quia ex Constitutione Pij V. & Clementis VIII. Ordo Prædicatorum præfertur omnibus aliis Mendicantibus. Quòd autem sint Ordinis sancti Augustini, patet ex Bullis

Pontifi

ntificum supracitatis, in quibus Hospi-
le sancti Spiritus semper enuntiatur
rdinis sancti Augustini. Nec valet re-
onsio, quòd viuat sub Regula sancti
ugustini; non autem sit Ordinis sancti
ugustini: quia non dico, quòd Fratres,
ui hodie sunt in Hospitali, sint Ordinis
ncti Augustini; sed quòd illi Fratres, qui
nc erant in Hospitali, erant Ordinis
ncti Augustini: nam Hospitale sancti
piritus varias passus est mutationes, &
stylo Breuium clausula Ordinis sancti
ugustini apponitur in illis Religionibus,
ıæ militant sub Regula sancti Augusti-
. Vnde cùm à Papa enuntientur Ordi-
s sancti Augustini, & consequenter
Iendicantes; credendum est Papæ, quòd
illo tempore Fratres sancti Augustini
Tent Mendicantes.

Ad vltimum Respondetur, derogatum 71.
Te priuilegio Leonis X. quatenùs osten-
eretur per Constitutionem Pij V. in quo
erogatur omnibus priuilegiis & indul-
s. Secundò Respondetur, per dictum
riuilegium Leonis nihil de nouo conce-
i; sed solùm dici, quòd Fratres sancti
piritus præcedere debeant alios, † sicuti 72.

Digitized by Google

ſecundùm locorum conſuetudinem hactenus ſteterunt, ſederunt, inceſſerunt, & præceſſerunt: nam dictio, *hactenus*, comprehendit tempus pręteritum.*l.* 1. *in princip.ff. de nou.oper.nunt.* Rimin.iun. *conſ.* 491.*num.* 23. *lib.* 5. vbi, quòd refertur ad tempus pręteritum. §. *fin.inſtit.de gradibus.* Rot.*deciſ.*223. *num.* 8. *par.*2.*in recent.* vnde ad hoc, vt priuilegium habeat locum, debet probare Commendator, quòd attenta conſuetudine Ordo, ſeu Congregatio ſancti Spiritus ante priuilegium pręcederet Ordinem, ſeu Religionem Prędicatorum, propter dictionem, *ſicut hactenus*, quæ ſtat limitatiuè, ſeu taxatiuè ad conſuetudinem. Bartol. *in Extrauag. ad reprimendum. ver. provt. num.* 2. Alexand. *conſil.* 46. *num.* 9 *lib.* 1. Rot. *deciſ.* 27. *num.* 2.*par.* 2. *diuer. & deciſ.* 454. *num.fin.* coram Seraphin.

73. Tandem non obſtat, quòd priuilegio conceſſo per ſanct. mem. Pium V. cenſeatur derogatum per Conſtitution. Gregorij XIII. *ſub dat.* 15. *Iulij*, 1583. quæ eſt *in veteri Bullario*, *Conſtitut.* 86. *tom.* 2. *fol.* 1323. in qua ſtatuitur, quòd ij præcedant, qui ſunt in quaſi poſſeſſione

ae precedendi: & quatenus non conde quasi possessione, præcedant ij, sunt in loco controuersiæ antiquio. Primò, quia in dicta generali Constitune non legitur specialiter derogatum priuilegio Pij V. quod est priuilegium ciale concessum Religioni Prædicaton: † Constitutio autem, seu lex gene- 74.
is, non tollit Constitutionem speciam; etiamsi Constitutio generalis sit sterior. *cap. generi. de regul. iur. in 6. l. ctio legum. 41. ff. de pœnis.* vbi Doctor. *in toto iure. ff. de regul. iur.* vbi Decian. *m. 7. & 11.* Cagnol. *num. 8. l. non est nom.* vbi Castr. & alij *ff. de legib.* Franciscconitius *in repet. c. quoniam contra. n. 117. 120. de probation.* Socin. iun. *consil. 51. num. 51. lib. 2.* Bald. *in cap. 1. numero 21. de rescript.* & ideò dicta Constitio non comprehendit Religionem rædicatorum, sed alias Religiones Mendicantes, inter quas potest esse controersia. † Secundò, quia d. Constitutio 75.
nanauit ad tollendas controuersias & tes inter Fratres Mendicantes, vt pat ex proœmio ibi: *Sanè nobis nuper innoit, quòd in multis Ciuitatibus, &c. nonnullæ lites,*

lites, causæ, & controuersiæ inter Fratres Mendicantes, &c. *super præcedentia*, &c. *ortæ iam sint, & oriri facilè poßint*, &c. Ex quo colligitur causa finalis d. Constitutionis: eáque limitatur & restringitur. *l. regula est.* vbi Barr. & Bald. *ff. de iuris & facti ignorantia. l. fin. ff. de hæred. instit.* Curt. Iun. *cons.* 185. *num.* 1. & 2. Roman. *consil.* 16. *num.* 4. & *consil.* 180. *num.* 6. Alex. *consil.* 7. *num.* 3. *lib.* 2. Decian. *consil.* 333. *num.* 2. Lapus *alleg.* 101. *num.* 24. *vers. circa secun-*
76. *dum.* † Sed lites & controuersiæ, neque aderant, neque oriri poterant inter Religionem Prædicatorum, & alias Religiones Mendicantes, siue ex Regula, siue ex priuilegio: quia, scilicet, iam fuerat decisum per Pium V. sicut etiam innuit Clemens VIII. quòd Patres Prædicatores vbique locorum, & in omnibus actibus præcedere debebant omnes alias Religiones Mendicantium: & patet ex communi obseruantia, & assiduè videtur, quòd in publicis & priuatis disputationibus Patres Prædicatores, nec laurea, nec magisterio decorati præferuntur senioribus Religiosis sancti Francisci, sancti Augustini, Carmelitanis, & aliis Mendi-

cantibus

ıtibus ex regula: Cessante autem ra-
ne & causa legis, cessat etiam eius dis-
sitio. *l. adigere. §. quamuis. de iurepatron.* *generaliter. C. de Episcopis & Cleric. cap.* *gnæ. de voto. cap. cùm cessante 60. de ap-* *lat.* latè Tiraquell. *in tract. cessante causa.* *princip.* 11. *& seq.*

Tertiò Respondetur, quòd Constitu- 77.
Gregorij XIII. solùm loquitur in pro-
ssionibus publicis & priuatis, ibi: *In* *cessionibus, tam publicis, quàm priuatis,* *ecedere debeant*, &c. Vnde tanquàm cor-
ctoria iuris communis, non est exten-
nda ad alios casus. *l. si vnus. §. an omnia.* *de pactis.* Bald. *cap.* 1. *in fin. de filiis Presby-* *orum. in* 6. Doct. *in l. si verò. §. de viro. ff.* *ut. matrim. cap. cùm dilectus. de consuetud.* ld. *in l.* 2. *num.* 1. *&* 2. *vers. Tertiò oppo-* *C. de legib.* Rogerius *de interpretat. iuris,* *æst.* 5. *num.* 1. *&* 30. Et ideò non com-
ehendit sessiones in priuatis Congrega-
onibus & casibus; neque alios casus, in
ibus Religiosi non assistunt collegiali-
r, & etiam in eadem Bulla subditur: *ræterea, quia inter prædictos Ordines plerun-* *ue alia in processionibus, & alia in Conciliis* *neralibus, & aliis actibus publicis, siue pri-* *uatis,*

natis, ratio circa modum præcedendi seruatur, nolumus per præsentes prærogatiuis dd. Ordinum quoad præcedẽtias huiusmodi, quæ propriis Ordinibus, præterquàm in processionibus prædictis. debentur, aliquod præiudicium generari.

78. Quartò Respondetur, quòd post dictam Constitutionẽ sacra Cõgregatio Illustrissimorũ & RR. Cardinaliũ negotiis Episcoporum, & Regularium præfecta, ad tollẽdas omnes lites de anno 1593. posteà statuit approbante Sanctissimo, vt in posterum in processionibus, cæterísque actibus illud seruetur inter Regulares, quod in vrbe Romana seruatur, non obstante Bulla Gregor. XIII. vt in declaratione, quam refert Stephan. Quaranta *in summa Bullarij, v. Præcedentia*, quę est etiam impressa *in priuilegiis Ordinum Camaldolensium, fol.* 218. *& in Collectione Priuilegiorum* facta per Ioãnem Baptistam Confectium *fol* 188. *impress. Florentinæ.* & meminit etiam Io. Aloysius Riuius *decis.* 131. *n. fin. par.* 1. & sequitur Rot. *in Salernitana Præcedentiæ*, 14. *Martij*, 1622. coram Rpd. Caualerio: quæ dicta sint ex abundanti, quia hodie non agitur de præcedentia Religionum in processionibus.

QVÆSTIO

QVÆSTIO II.
SVPER QVIBVS OFFICIIS SOCIETATES OFFICIORVM CONTRAHI
possint,& an vltra valorem officij sustineantur.

SVMMARIVM.

FFICIVM est fundamentum, & subiectum, & substantia societatis officij, num. 3. & 63.

Super officiis Romanæ Curiæ vacabilibus potest contrahi societas, n. 2.

Siue officia sint empta, siue emenda, n. 3.

Et si officia non emantur, debentur fructus, n. 4. Contrà, num. 5. & 7.

Interesse, & damna debentur probatis requisitis, de quibus per Castren. in l. 3. ff. de eo, quod certo loco, *num. 6.*

Societas potest contrahi super officio alieno, consentiente domino, n. 8.

Non potest contrahi super officiis non vacabilibus, n. 9. & 10.

Socie-

Item

Item poteſt contrahi ſuper officio de ſui natura vacabili, licèt inter ſe plures Officiales fecerint non vacationem, vt dici ſolet, n 26.

Societas poteſt contrahi ſuper pluribus officiis, ſimul, & ſemel, num.27.

An ſocietas extinguatur, & pro qua parte, ſi vnum ex d.officiis alienetur, n.28.

Dec.288.par.1.diu.*declaratur, n.29.& ſeq.*

Contrahens ſuper duobus officiis, admittitur ad participationem fructuum vtriuſque officij, num.30.

Societas extinguitur pro parte, ſi pro parte pereat capitale, num.31. & 33. & 34.

Vſusfructus pereunte parte fundi extinguitur pro parte, num.32.35.

Societas contrahi non poteſt ſuper re, quæ non extat num.32.in fin.

Seruitus eſt in toto fundo, & pereunte parte perit, num.36.

Qualitas accedens corpori diuiditur ad diuiſionem corporis, ſicut albedo, n.36.37.

Societas contracta ſuper duobus officiis, vno vendito, an extinguatur pro parte, n.38.& num.39.vbi conſiderantur aliqui caſus.

Duo Officiales contrahentes vnico contextu ſocietatem, dicuntur correi, & tenentur pro virili, num.40.

An

societas officij, *num.* 67.

Societas officij debet contrahi super officio, *num.*68.

Fructus malè percepti computantur in sortem, *num.*70.

Societas consensu perficitur, *n.* 72. *& contrario consensu etiam tacito dissoluitur*, *num.*73. *in dubio autem perseuerare censetur*, *num.* 74. *&* 86.

Ex receptione partis capitalis non bene infertur ad dissolutionem totius societatis, *num.* 75. *&* 86.

Societas contracta super duobus officiis, *altero alienato*, *durat pro rata super officio non alienato*. *si non est capax in totum*, *n.*76.

Si pars officij alienetur, *durat societas super parte non alienata*, *n.*77.

Stipulatio est indiuidua, *si interponatur super re indiuidua*; *& diuidua*, *si super re diuidua*, *num* 79.

Bald. & Salyc. in l. 1. ff. pro socio. *declarantur*, *num.*80.

In societatibus officij pars respectu partis reddit eandem vtilitatem, *quàm totum respectu totius*, *num.*81.

Stylus respiciens decisoria non probatur per simplicem fidem, *sed concludenter probandus est*,

est, num 83.

An ex receptione partis censeatur in totum extincta societas, dependet ab intentione contrahentium, quæ probatur ex circunstantiis, num. 84.

In societatis creatione & reuocatione requiritur consensus Officialis, n. 85. & 87.

Stante pacto, quòd disdicta fieri possit vni ex fideiussoribus, non requiritur consensus Officialis ad dissoluendam societatem, n. 88.

Non tenetur quis respondere articulis irreleuantibus, & datis à Procuratore, non habente speciale mandatum, n. 89.

Societas officij vltra valorem, & fructus officij non sustinetur, siue sit inita ab vna, siue diuersis personis, vnica, vel pluribus vicibus, num. 9.

Sine subiecto, quod est officium, societas sustineri non potest, n. 91.

Contractus vltra valorem officij non sustinetur ratione societatis, n. 92.

Officia sunt de regalibus, nec quoad titulum possunt alienari sine scientia Papæ, num. 93. & 94.

Dans pecunias in societate admittitur ad participationem fructuum, n. 94.

Vendens rem duobus, tenetur alteri ad interesse.

contrahenti vltra valorem officij non possunt fructus communicari,n.95.

Societas vltra valorem non sustinetur in vim census perpetui,vel vitalitij,n.96.97.

Neque sustinetur in vim sponsionis,n.98.

In contractu societatis periculum cum periculo compensatur,sub num. 98.

Sotus non dicit, quòd societas officij in vim sponsionis sustineatur,num.99.

Societas vltra valorem non sustinetur ratione affictus,seu locationis,n. 100.

Neque ratione periculi vitæ cum super solo periculo vitæ non possit contrahi,n.101.

Periculum vitæ non debet æstimari respectu consocij,num.102.

An propter solum periculum vitæ sustineantur societates,n.103.

An societas in vim alterius contractus ibidem explicati sustineatur,n.104.

Consuetudo non validat contractum vsurarium, licèt aliquando excuset ignorantia in fructibus percipiendis, num. 105. & 109. & seq.

Societas in excessu non sustinetur, etiam si fuerit auctum officium;nisi accedat tacitus, vel expressus partium consensus,n.106.& 107.

Quod est nullum ab initio, tractu temporis non

conua

conualescit, *num.* 107.

Socij contrahentes vltra valorem non videntur posse prætendere ignorantiam, *num.* 108.

Officialis ad interrogationem dantis pecunias tenetur exprimere alias societates super officio contractas, *n.* 110.

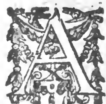
Contrahens societatem super officiis (vt vocant) Vitturinis, vel quorum valor publicè notus est, non potest licitè percipere fructus in eo, quo societas excedit valorem officij & fructuum, *n.* 111.

Societas vltra valorem non sustinetur in ea rata, quæ excedit officium, *n.* 112. *Et Boccacc. contrarium tenens reprobatur*, *n.* 113.

An societas officij sit diuidua, vel indiuidua, pendet à voluntate contrahentium, *n.* 114.

Valor officij de tempore initæ societatis debet attendi, *n.* 115.

Pretia rerum solo tempore augentur & minuuntur, *num.* 116.

Ntequàm statuã, super quibus officiis possit cõtrahi societas, † firmandum est, subiectum & 1. fundamentum societatis officij esse ipsum officium, vt ipsummet nomen denotat, & dixit Rota *in Rom. socie-*

Digitized by Google

tatis, 28. *Ianuarij*, 1592. coram Cardinale Blanchetto: *in Romana societatum*, 29. *Ianuarij*, 1601.coram Illustr. Cardinale Millino: *in Romana societatis officij*, 14. *Ianuarij*, 1613.coram Rpd.Pamphilio:*in Foroliuien. societatis*, 13. *Ianuarij*, 1614. coram Reuerend. P. D. Sacrato Marchesan. *de commiss. appell. in caus. Cameral. oblig. part.*1. §.2. *num.* 11. Montalcinus *in Lucerna Animæ,cap.*19. §. 8. *num.* 12. vbi, quòd debet esse verum officium. Cosmas Philiarchus *in Manuali Sacerdotum,de vsur. tit. vsuræ palliatæ.* §. *quartò committitur. fol.* 93. *& vers. prima est. fol.* 98. Felicius *de societ. cap.* 4. *num.* 10. vbi etiam, quòd officium est de substantia societatis. *& cap.* 18. *num.* 11. vbi, quòd officium est necessarium, & sine vero officio societas licitè contrahi non potest. Mantic. *de tacit.& ambig. lib.*6. *titul.* 2. *num.* 17. Boccacc.*de societ.num.*126. Nauarr. *cons.* 29. *col.* 2. *littera N*, *de vsuris, tom.*2.vbi,quòd officium est necessarium. Zacch.*de societ.num.*4.*&*68. Castracan.*eod. tract. cap.* 5. *num.* 4. *& seq.* & latiùs dixit Rota coram S.D. N. Gregorio XV. *in Romana societatis*, 10. *Maij* 1604 contractum societatis officij ex natura societatis iniri

non

non poſſe cum eo, qui rem non habet.

Prima concluſio. Super omnibus officiis vacabilibus Romanæ Curiæ poteſt contrahi ſocietas officij, vt permiſſum legitur *in Bulla* Leonis X. Pauli IV. & Pij IV. Toletus *in Summa, lib.* 5. *cap.* 40. Felicius *de ſociet. cap.* 9. *num.* 49. Caſtracan. *de ſocietat. cap.* 3. *& ſeq.* Zacchias *eodem tract. in princip.* Rota *in Romana ſocietatis*, 14. *Ianuarij*, 1613. coram Reuerend. Pamphilio, & *alibi* ſæpiſſimè. 2.

Et de officio Theſaurariatus dixit Rota *in Romana ſocietatis*, 16. *Iunij*, 1595. coram Orano.

De officio Militis Pij *in Romana ſocietatis*, 16. *Februarij*, 1596. Iuſto: *in Romana ſocietatis*, 13. *Ianuarij*, 1595. Penia: *in Romana ſocietatis*, 29. *Ianuarij* 1601. coram Illuſtr. Cardinale Millino.

De officio Militis Lilij *in Romana ſocietatis*, 16. *Nouembris*, 1612. coram Reuerend. Caualerio, S. D. N. Datario.

De officio Curſuratus *In Romana ſocietatis*, 9. *Maij*, 1588. Giptio: *in Romana ſocietatis*, 1. *Iulij*, 1596. Corduba: *in Romana ſocietatis*, 5. *Februarij*, 1609. S. D. N. Gregorio XV. *in Romana ſocietatis*, 1. *Iulij*, 1602.

Pamphilio. Seraphin. *decision.* 389. *in princip.*

De officio Notariatus Seraphin. *decis.* 543. *num.* 2. *& decis.* 905. *in Romana societatis*, 1. *Iulij* 1596. Corduba: vbi de Notariatu Rotæ.

3. Quæ conclusio procedit, siue officia sint empta, siue emenda: quia etiam super officio emendo potest contrahi societas, vt dixit Rota *in Romana societatis*, 9. *Maij*, 1588. coram Gyptio, & apud Puteum *decis.* 67. *par.* 3. Nauarr. *consil.* 29. *in princip. vers. fundamentum autem. de vsur. tom.* 2. *in nou. impress.* Cosm. Philiarch. *in Manuali Sacerd. de vsuris, tit. vsura palliata. vers. prima est. fol.* 98. Boccacc. *de societ. officij, num.* 16. *&* 23. Castrac. *eodem tractat. cap.* 5. *num.* 30. Zacch. *eodem tract. num.* 23.

4. Quòd si contracta, sit societas, & officium non emitur; dicit Put. *dicta decision.* 67. Quòd fideiussor tenetur ad sortem principalem, & ad fructus; ita tamen, vt fructus possit repetere, quem sequitur Boccacc. *de societ. num.* 214. & Zacch. *eo-*
5. *dem tractat. num.* 26. † Quibus addo, quòd si officium non ematur, fructus

non

non debentur socio, quia socius non potest fieri particeps fructuum officij, quod non adest: quod credo verum, etiamsi culpa contrahentis passiuè societatem, officium non emeretur, dummodò talis passiuè contrahens fraudulenter emptionem officij non impediret:
† quo casu, probatis requisitis per Castren. *in l. 3. ff. de eo quod cert. loco.* 6.
teneretur ad damna & interesse, saltem in foro conscientiæ. † Et hæc multò ma- 7.
gis procederent, si actiuè contrahens societatem, fraudulenter impediret emptionem officij: hoc enim casu fructus in nullo foro deberentur, neque ratione lucri cessantis, neque damni emergentis, neque ex vi societatis, aut alio titulo.

Item, conclusio procedit, siue officium 8.
sit proprium, siue alienum: quia etiam super alieno officio potest contrahi societas. Gratian. *discept. foren. cap.* 138. *num.* 16. Rot. *in Romana societatis*, 9. *Martij*, 1588. coram Gyptio, in cuius decisionis casu fructus & officium non poterant alienari ab exercente d. officium. *In Romana societatum*, 29. *Ianuarij*, 1601. coram

coram Illustr. Cardinali Millino: vbi, quòd hoc præsertim procedit, data ignorantia dantis pecunias.

9. Secunda conclusio. Societas officij non potest contrahi super officiis non vacabilibus. Rota *in Romana societatis*, 1. *Iulij*, 1596. Corduba: quæ loquitur de Notariatu ciuili Gubernatoris Vrbis, quòd non vacat, sed transit ad hæredes. *In Foroliuien. societatis*, 20. *Februarij*, 1611. Lancellotto: *in Foroliuien. societatis*, 13. *Ianuarij*, *&* 20. *Iunij*, 1614. coram Reuerend. Sacrato: & ita cautum est *in Constitutione* Leonis X. & Pauli IV. si bene legatur, & ita se habet communis obseruantia.

10. Et probatur: quia in officiis non vacabilibus nullum adest periculum amissionis, quia non vacant, sed transeunt ad
11. hæredes: † & societas sine mutuo vitæ periculo non sustinetur: immò dixit Rota *decis.* 767. *num.* 7. *par.* 1. *diuers.* quòd periculum vitæ facit valere societatem; quod repetiit Card. Seraphin. *in suo voto*, *quod est sub decis.* 332. *par.* 4. *diuers.* hoc est, periculum vitæ vnà cum officio, & fructuum communicatio sunt de substantia societatis, nec sine illis valet societas, de qua agimus,

agimus, & quæ contrahitur super officiis vacabilibus.

Coadiuuatur conclusio. Societas, de 12. qua *in tit. ff. & C. pro socio.* & cum qua maximè conuenit hæc societas officij, pro sui validitate requirit, vt socius æqualiter participet de damno & lucro, & æquale periculum vterque socius subeat. *l. si non fuerint. l. si id quod* 59. *l. cum duobus* 2. §. *quidam sagariam. ff. pro socio.* Ergo & in hac societate officij debet vtraque pars de damno & lucro participare, aliàs dici non posset societas.

Verùm, si societas fiat super officio non vacabili, nullum periculum subit Officialis; qui tamen deberet currere periculum amissionis officij. † Nam in hac so- 13. cietate propter maiorem contrahentium commoditatem factum est, vt si moriatur Officialis, ipse amittat officium: si verò moriatur is, super cuius vitæ periculo inita fuit societas, dans pecunias illas amittat, vt *in Romana societatis*, 29. *Ianuarij*, 1601. coram Illustr. Cardinale Millino, quam sequitur Rota *in d. Forolíuien.* 13. *Ianuarij*, 1614. coram Rpd. Sacrato: *& in Romana societatis officij*, 14. *Ianuarij*, 1613. coram

ram Rpd. Pamphilio. Iniusta igitur est societas officij, quæ super officio non vacabili contrahitur.

14. Secundò probatur secunda conclusio *in d. Romana* coram Pamphilio, *& Foroliuiensi*, coram d. Reuerend. Sacrato Archiepiscopo: Damasceno. De iure communi fructus rerum non vacabilium præsumuntur æquare sortem in 20. annis, & sic reddere ad rationem quinque pro centenario. Gloss. *in auth. perpetua. v. iusta. C. de sacros. Eccles.* Iason. *in l. si fundum per fidei, num.* 5. *de leg.* 1. Roman. *cons.* 369. *n.* 9. *vers.* 2. *si consuetudo.* Com. *cons.* 15. *n.* 2. *lib.* 4. Afflict. *decis.* 284. *in fine.* Natta *cons.* 498. *num.* 10. Crauett. *cons.* 189. *num.* 6. Tiraquell. *de retract. lign.* §. 1. *glos.* 6. *num.* 19. Cæsar de
15. Grass. *decis.* 187. *num.* 5. † Vnde, quod est promissum vsque ad 12. remanet sine fundamento rei aptæ producere fructus, & sic erit ex causa fœnoris omni iure pro-
16. hibitum: † neque tale lucrum potest sustineri ratione periculi vitæ, quia non licet sortem vel partem sortis cōstituere super periculo vitæ, & 12. pro centenario licitè recipiuntur, quia tot regulariter dd. officia vacabilia reddere consueuerunt.

Sed

Sed hoc argumentum non probat conclusionem vniuersaliter: nam, si adsit aliquod officium non vacabile, quod certò reddat duodecim pro centenario, vt verè adest, argumentum non concluderet, quia hoc casu, neque sors, neque pars sortis esset super periculo vitę, & 12. perciperentur; quia verè duodecim redderet officium, & dici verè posset societas officij, si in cæteris lucrum & damnum esset æquale; sed non esset societas, de qua nos in specie loquimur. 17.

Neque huic secundæ conclusioni contrarium affirmat *Decis. 763. & 157. par. 1. diu.* quia prima decisio non loquitur de societate inita ad rationem 12. pro centenario, de qua nos agimus; sed de societate, in qua inducitur communicatio dominij officij cum participatione damni & lucri, quod non negatur fieri posse, etiam in officiis non vacabilibus, vt etiam aduertit Rota *in Romana societatis*, 14. *Ianuarij, millesimo sexagesimo decimotertio*, coram Rpd. Pamphilio. 18.

† Secunda verò *Decisio* 157. quæ est *decisio* Seraphini 543. non approbat, neque firmat societatē officij cōtrahi posse super officio 19.

officio non vacabili, ſed ad fauorabiliorem dubij reſolutionem, præſuppoſito, quòd poſſit fieri, quærit, quid ſequatur in illo caſu, vt ſunt verba deciſionis, in principio: *Cùm præſuppoſito, quòd ſocietates contrahi poſſint ſuper officiis non vacabilibus.*

20. Ampliatur primò ſecunda concluſio, vt procedat etiam in caſu, quo officia non vacabilia redderent 12. pro centenario. Rot. *in Romana ſocietatis*, 14. *Ianuarij*, 1613. coram Rpd. Pamphilio: & ratio eſt, quia adhuc ceſſaret dicta compenſatio periculi cum periculo, quam eſſe neceſſariam dictum eſt in hac ſpecie ſocietatis, quæ contrahitur ſuper officiis vacabilibus.

21. Ampliatur ſecundò, vt neque conſuetudine induci poſſit, quòd ſocietas officij ſuper officio non vacabili contrahitur. Rota *in Foroliuien. ſocietatis*, 13. *Ianuarij*, 1614. Archiepiſcopo Damaſceno: quia cõſuetudo, cùm ſit nutritiua peccati, nihil operatur. Gloſſ. *in cap. quia in omnibus. v. multi. de vſur.* Rimin. iun. *conſ.* 400. *num.* 31. *& ſeq.* Natt. *conſ.* 498. *num.* 24.

22. Sed quid dicendum eſt in caſu, quo ſocietas contrahitur ſuper officio vacabili, ſed Pontifex caſu, quo vacaret officium

cx

ex nunc, prout ex tunc, illud Officiali donauit, vel fecit gratiam, vt non censeatur vacare per mortem ipsius Officialis pro illa vice tantùm, vel fecit gratiam, vt pro nulla parte censeatur vacare, nisi post mortem Officialis, & alterius personæ, licèt aliàs per mortem solius Officialis vacaret. Et credo, quòd super talibus officiis licitè possit contrahi societas officij: & quoad primum casum non videtur esse difficultas; quia officium verè vacat, & deinde censetur donatum, quod potest à Principe fieri. † Quoad 2. & 3. 23.
casum, pariter affirmatiuè respondendum est, scilicet sustineri, & validam esse societatem, licèt quoad tertium casum videatur contrarium affirmare Zacch. de societ. num. 164. † Moueor: quia 24.
verè officium remanet vacabile, & gratia Pontificis, quòd pro tunc non vacet, est quædam donatio, nec alterat naturam officij, & per accidens est, quòd Officialis non amittat officium pro illo tempore; nec operatur, vt officium simpliciter non sit vacabile, sed tantùm, vt tunc ad fauorem Sedis non vacet; & est quædam, vt ita dicam, extensio vitæ;

& tali casu Officialis repræsentat duplicem personam, scilicet, Officialis, & Principis. Secundò, quia socius fit particeps fructuum officij, quos ad 12 pro centenario regulariter officia non vacabilia reddere solent.

25. Non obstat, quòd socius non currit periculum amissionis officij, & sic inæqualitas est inter socios: quia per accidens est, vt pro aliquo tempore non currat periculum amissionis officij; & gratia Papæ, vt dixi, non operatur, quòd officium non sit vacabile, sed vt non sit vacabile, seu non currat periculum amissionis officij pro tunc, cùm morietur Officialis, & hoc est quid extrinsecum ad societatem officij, & est quædam assecuratio, quam facit Papa Officiali; & satis est ad validitatem officij, quòd officium possit vacare, & reddat fructus sufficientes ad societatem; sed non est necessarium, quòd officium debeat omni tempore, vel potiùs hoc quàm illo tempore vacare.

26. Item, quid dicendum casu, quo societas contrahitur super officio vacabili, sed inter se Officiales contraxerũt, seu fecerũt, vt loquuntur, non vacationem pro aliqua summa.

summa. Exempli gratia, officia Notariorum Rotæ, quæ sunt 88. sunt vacabilia, sed Notarij conuenerunt inter se, ad effugiendam amissionem totius officij, in casum mortis, vt Connotarij in euentum mortis alicuius Notarij, propter quam vacet officium, debeant quilibet contribuere pro rata sua vsque ad summam scutorum 500. quæ debeant dari hæredibus defuncti Notarij; an, inquam, societas contracta super tali officio sustineatur, & ad quam summam. Et credo licitè contrahi posse societatem officij super huiusmodi officiis, & similibus vsque ad valorem officij. Et ratio est: quia talia officia respectu Principis verè sunt vacabilia; & licèt respectu Notariorum pro aliqua summa non vacent, hoc oritur ex alio contractu facto inter ipsos Connotarios, qui habet vim assecurationis; quod posse fieri in contractu societatis, aliàs dixi.

Item societas officij contrahi potest super pluribus officiis vacabilibus, vt de duobus loquitur Rot. *in Romana societatis, de Luchinis*, 24. *Ianuari*, 1575. coram Blanchetto, quæ est *decisio* 288. *par.* 1. *diuers.* 27.

confirmata, vt *in eadem par.* 1. *decis.* 300. Boccac. *de societ. num.* 187. *&* 188. Azorius *institut. moral. par.* 3. *lib.* 9. *cap.* 16. *in fine.* Felic. *de societate, cap.* 34. *num.* 43. Zacchias *de societ. offici;, num.* 295. Rot. *in Romana societatis officij*, 28. *Ianuarij* 1604. coram Illustr. Cardinali Millino: *& in Romana census*, 14. *Ianuarij*, 1602. coram Reuer. Sacrato.

28. Et tali casu, si vnus & idem Officialis habet illa duo officia, nec est expressum contrahi societatem pro tali summa super hoc officio, & pro tali super alio officio, tunc per venditionem vnius ex officiis, si officium, quod remanet, est capax ad soluendam totam summam, scilicet 12. pro centenario, societas neque in parte, neque in totum extinguitur, sed integra remanet. Rot. *dicta decis.* 288. *&* 300. *par.* 1. *diu.* sequitur Boccac. *de societ. num.* 187. *&* 188. Zacch. *de societ. num.* 295. Gratian. *discept. foren.* 138. *num.* 16. Felicius *de societ. cap.* 34. *num.* 43. Vbi tamen dicit, quòd si officium non reddit tot fructus, societas non sustinetur: & *num.* 44. dicit, quòd si capitale pereat in parte, societas durat in residuo. Rot. *in dicta Romana cen-*

sus

sus, 14. *Ianuarij* 1602. coram Reuerend. D. Sacrato.

Decisio Cardinalis Blanchetti 288. à qua hæc opinio habet originem, mouetur primò: quia officium, quod remanet, est capax harum pecuniarum, & tantam vtilitatem respectu ipsarum iuxta conuentionem factam solùm afferre poterat, quantùm vtrunque simul: vt per Bart. *in l. cui vsusfructus, n. 4. vers. præterea. ff. de vsufr. legat.* 29.

Secundò, quia dans pecunias non attendit fructus officiorum, sed contentus fuit loco ipsorum percipere 12. pro centenario.

Sed contrariam opinionem, scilicet; societatem pro rata extingui, credo veriorem, siue fructus officij, quod remanet, sint certi, siue incerti, siue officium sit capax ad reddendum tot fructus ad societatem sufficientes, siue incapax. Moueor † primò; quia dans pecunias 30. admittitur in principio contractus ad participationem fructuum vtriusque officij: si enim non admittitur, non erit societas contracta super duobus officiis, sed super vno: igitur si vendatur vnum officium;

cessat participatio fructuum officij venditi; & consequenter societas cessat pro illa rata, quæ erat super officio vendito.

31. Secundò, moueor ex textu *in l. si id quod* 59. §. *cæterùm si id actum dicatur. ff. pro socio.* vbi, quòd capitali societatis extincto pro parte, societas extinguitur pro parte. Gloss. *ibidem. v. coïtam esse.* & Alber. *in* §. 1. Felicius *de societ. cap.* 34. *num.* 3. Petrus de Vbaldis *de duobus fratribus, par.* 8. *num.* 22. In hoc autem contractu pecuniæ, & officium, vel plura officia, vel ipsum officium tantùm, sunt capitale societatis: nam si officium valet 1000. & Titius det 200. Officiali in societatem officij super suo officio, capitale societatis erunt scuta mille, vel officium scutorum mille, & pro fructibus scut. 200. Titius participabit, tanquàm socius: Officialis verò participabit tanquàm socius pro fructibus scut. 800. igitur si capitale pereat in parte, vel vnum ex officiis renuntietur in parte, societas debet extingui, nec societas super parte capitalis, quod periit, durare potest, etiamsi id fieret ex conuentione, quia super re, quæ non extat, societas contrahi non potest. *l. verum,*

num. §. *fin. ff. pro socio.* Caſtracan. *de ſociet. cap.* 39. *num.* 4.

Tertiò, argum. text. *in l. ſi cui vſusfructus* 30. *ff. de vſu & vſufr. leg.* in quo textu habetur: *Si cui vſusfructus legatus eſſet, donec ei totius dotis ſatisfieret, cùm hæres ei pro ſua parte ſatiſdediſſet, quamuis reliqui ſatis non darent, tamen pro ea parte vſumfructum fundi deſinere habere mulierem, Labeo ait.* Et argum. text. *in l. quid tamen* 10. *in fine, & l. excepta* 14. *& l. placet* 25. *ff. quibus modis vſusfruct.* in quibus textibus habetur; pro parte extingui vſumfructum, & pro parte remanere. Idem in caſu propoſito videtur dicendum, vt vno ex officiis vendito, vel alio modo extincto, extinguatur pro rata quoad ſortem principalem ſocietas, quæ erat ſuper duobus officiis, & pro alia rata remaneat. 32.

Vlteriùs, quòd in hac ſocietate debet ex 33. vtraq; parte verſari æqualitas: hãc autẽ æqualitatẽ nõ adeſſe, ſi pro rata ſocietas nõ extinguatur, ſic declaro: Petrus & Ioannes emunt duo officia vacabilia, alterũ valoris ſcutorũ 500. alterũ pariter valoris ſcutorũ 500. ſuper capite ipſorũ Petri & Ioannis,

& in his duobus officiis emendis Petrus exponit scuta 200. Ioannes verò scuta 800. ea conditione, vt vterque participet ex duobus officiis de lucro & damno, pro rata: post annum moritur Ioannes,& sic vacat alterum ex officiis scut. 500. ipse Ioannes in hoc casu, vt seruetur æqualitas, debet amittere de capitali scut. 400. Petrus verò scut. 100. pro qua rata societas remanet extincta. Modò ponamus, quòd idem Petrus dederit super periculo suæ vitæ ad societatem officij dicta scuta 200. Ioanni Officiali super dictis duobus officiis positis in capite solius Ioannis cum pactis & conditionibus apponi solitis in huiusmodi contractibus. In hoc casu, si Petrus moritur, certum est societatem extingui, & illam superlucrari Ioannem: è contrà verò, si Ioannes Officialis moritur, societas dissoluitur,& Petrus repetit dicta scuta 200. Quòd si Ioannes Officialis renuntiat vnum ex dictis officiis, tūc credo,quòd societas extinguatur pro rata scut. 100. quia sicut,si renuntiaret vtrunque officium, societas extingueretur in totum; ita si renuntiat vnum officium, societas debet extingui pro rata,

quæ

quæ in casu proposito est scut. 100. † Et 34.
ratio est: quia societas non est tota in toto officio, & tota in qualibet parte officij, sicuti est anima rationalis in corpore humano: sed tota societas est in toto officio, & pars in parte officij; & ita, si pars officij redit ad dominum directum, societas extingui debet pro illa rata, vt seruetur æqualitas, quæ in casu, de quo loquimur, consistit in hoc, vt distracta, seu vendita re, super qua contracta est societas, extinguatur pro rata societas: & re pereunte pereat pro rata vtrique socio, licèt in huiusmodi societate, ob maiorem contrahentium commoditatem, periculum amissionis rei, seu capitalis, quod dans pecuniam debebat currere super capite Officialis, currat super capite suo, vel alterius sibi beneuisi.

Sicuti supradixi de vsufructu, qui est 35.
totus in toto fundo, & pars in parte fundi, ita vt si pars fundi pereat, vsusfructus etiam pereat pro illa parte. *dicta l. excepta. & l. placet. l. 1. §. si vsusfructus. ff. ad legem Falcid.* Gloss. *in l. cùm filius* 78. *v. quæ pro parte. ff. de legat.* 2. † Et sicuti seruitus 36.
est in toto fundo, & pars in parte fundi.

Digitized by Google

l. nam satis 6. §. *si diuisus. ff. quemadm. seruit. amitt.* Gloss. *in l. si in partem* 19. *v. si in partem. ff. eodem.* cùm enim sit quædam qualitas accedens corpori. Bartol. *in l.* 1. *num.* 2. *& l. seruitutes la grande. in princip. ff. de seruitut.* debet diuidi ad diuisionem cor-
37. poris; † sicuti albedo diuiditur ad diuisionem parietis, in quo est albedo: & si perit totus fundus, in quo est seruitus; perit tota seruitus: si verò perit pars fundi, perit etiam seruitus pro illa parte.

38. Conclusionem hanc intelligo, si simpliciter contracta sit societas super duobus officiis, quæ essent vnius Officialis, & nihil fuerit dictum, quòd tot scuta ponerentur in societatem super tali officio, & tot scuta super tali. Quòd si esset facta distinctio, quòd scuta centum ponerentur super vno officio, & scuta centum super alio; tunc res esset extra controuersiam: quia vendito vno officio censeretur extincta societas pro rata, quæ esset posita super dicto officio vendito, & seruandum esset pactum, vt aduertit Boccac. *de societ. n.* 187. *&* 188.

39. Ampliatur conclusio, vt multò magis procedat

procedat in caſu, quo ſocietas contracta eſſet ſuper duobus officiis, quorum vnum poſitum eſſet in capite Franciſci, & ipſe Franciſcus illius eſſet dominus; & alterum poſitum eſſet in capite Ioannis, cuius ipſe eſſet pariter dominus, qui Ioannes & Franciſcus ſimul, & ſemel accepiſſent à Petro ſcuta mille in ſocietatem ſuper ſuis officiis: tunc enim caſu, quo Ioannes, vel Franciſcus renuntiaret officium, ſeu moreretur, pro rata extingueretur ſocietas, licèt non eſſet dictum, quòd tot ſcuta ponerentur ſuper tali officio, & tot ſuper tali. † Et in hoc caſu maior ratio mili- 40.
tat: quia tales Officiales videntur duo correi, qui pro virili tenentur. *l. reos.* §. *cum tabulis.* vbi Gloſſ. *v. videbatur.* dicit procedere, ſi ſumus in ſumma diuidua. *l. Paulus. ff. de re iudicat. l. 1. C. ſi plures vna ſentent. l. ſi diuiſa 23. C. locat.* † Et in terminis 41.
cenſus, de duobus imponentibus cenſus, quòd, ſcilicet, pro virili teneantur, Cencius *de cenſibus, par. 2. c. 2. quæſt. 2. art. 5. n. 10.*
† Et quia dans pecunias incideret inuitus 42.
in communionē cū vno ex duobus Officialibus, qui tamen noluit contrahere, niſi cū vtroque Officiali. Bart. *in l. cui vſusfr. 30. num. 4.*

num. 4. in fin. ff. de vsufruct. legat.

43. Quòd si dicti Ioannes & Franciscus in ipso contractu societatis se obligassent in forma guarantigiæ, vel Cameræ, vel in solidum, idem dico, scilicet, societatem extingui pro rata: nam guarantigia, & obligatio cameralis non tollunt, quin Franciscus & Ioannes non sint duo correi, cùm huiusmodi obligationes non obligent in plus, sed strictiùs: & in talibus obligationibus non adest clausula, *in solidum*, vt de obligatione camerali Rot. *decis. 392. num. 6. par. 1. in recent. in Romana pecudum*, 26. *Iunij*, 1592. coram Penia.

44. † Si verò in contractu fuit apposita clausula, *in solidum*, & tunc dico societatem pro rata extingui: quia clausula, *in solidum*, nihil aliud operatur, quàm quòd tam solus Ioannes, quàm solus Franciscus, teneatur ad totos fructus societatis, & in euentum restitutionis sortis, seu capitalis, quilibet teneatur ad restituendum totum capitale; non tamen operatur, quòd societas, quæ est contracta super duobus officiis, si capitale pereat, vel aliquo alio modo extinguatur in totum, vel in parte, non censeatur extincta

cta in totum, vel in parte; sed tota censeatur remanere super Capitali, quod superest: quod videtur esse contra naturam & substantiam societatis, si bene omnia ponderentur, in qua capitale pereunte in parte, vel in totum; in parte, vel in totum societas extinguitur.

Quòd si dicatur peculiare esse in con- 45.
tractu societatis officij, quòd societas inita super duobus officiis, distracto vno officio per renuntiationem, vel morte, societas tota duret super alio officio, si est capax, nescio, quomodo hic societatis officij contractus, possit dici contractus societatis, cùm differant in eo, quod est substantiale societatis, scilicet, quòd pereunte in totum, vel in parte capitale, pereat in totum, vel in parte societas.

Ad argumenta in contrarium re- 46.
spondetur, & primò ad primum, quod nititur authoritate Bartoli, dico, Bartolum loqui in casu longè diuerso: loquitur enim in casu, quo quis emit fundum à duobus, hoc acto, quòd teneatur eis fundum reuendere: & cùm vnus vellet partem suam reemere, alius non; Bartolus concludit, quòd emptor non teneatur reuen

Digitized by Google

reuendere: quia cùm emptio facta sit vnico pretio, non tenetur reuendere, nisi totum reuendat, cùm reuendere sit quid indiuiduum.

Secundò, moueor: quia fundus nõ affert tantam vtilitatem in parte, respectu partis quantam in toto, respectu totius.

Tertiò, quia emptor incideret inuitus in communionem. Quæ rationes, si bene perpendantur, probant contrarium illius, ad quod allegantur. Nam prima ratio si militaret in casu proposito, potiùs probaret, quòd extincto vno officio tota societas extinguatur, quàm quòd societas remaneat super altero ex duobus officiis, si
47. sit capax: † ea scilicet ratione, quia contractus societatis initæ super duobus officiis, est indiuiduus, tanquàm factus simul, & semel, cum vnica solutione. Felicius *de societ. cap.* 34. *num.* 44. Zacch. *de societ. num.* 148. Salustius *in prax. AC. lib.* 1. *cap.* 17. *num.* 3. Pacific. de Salu *inter. inspect.* 4. *cap.* 1. *num.* 75. Marchesan. *de commiss. tom.* 1. *fol.* 785. *num.* 5. quæ tamén ratio non est
48. vera: † quia regulariter societas non extinguitur in totum per solutionem partis, vt latè fuit decisum *in Romana societatis*

officij,

officij, 1. *Februarij*, 1623. coram Rpd. Merlino: & conſequenter contractus de ſui natura non eſt indiuiduus.

Neque contrarium deciditur *in Foroliuien. ſocietatis*, 13. *Ianuarij*, 1614. coram Cardinale Sacrato: quia loquitur in contractu ſocietatis illicito, inito ſcilicet ſuper officio non vacabili, quod non patitur diuiſionem ex ſola partiũ voluntate: & DD. *ibidem* citati loquuntur in caſu, in quo pars reſpectu partis non affert tantam vtilitatem, quantam affert totum reſpectu totius, vt in venditione & locatione: † ſed in materia ſocietatis officiorum, tantam affert vtilitatem pars reſpectu partis, quantam totum reſpectu totius: & ideò contractu snon cenſetur indiuiduus, iuxta not. per Bart. *in l. qui vſumfructum. num.* 4. *verſ. præterea. ff. de vſufr. legat.* Bald. *conſ.* 32. *num.* 2. *lib.* 2. cum aliis per Rot. *deciſ.* 709. *num.* 4. *par.* 1. *diuerſ.* 49. 50.

Secunda ratio probat concluſionem, quam ſupraposui: quia officia, cùm ſint duo, eáque diſtincta, clarum eſt, quòd afferunt vtilitatem diſtinctam, & tantam vtilitatem afferunt in parte reſpectu partis, quantam in toto reſpectu totius, vt 51.

notum

notum est. Seraphin. *decis.* 541.

52. Tertia ratio ad primam conclusionem nihil facit: sed in casu, in quo societas esset contracta super duobus officiis, quorum essent domini duo diuersi Officiales, probat, quòd societas, quæ est contracta à dd. duobus Officialibus super eorum officiis cum Petro, v. g. potiùs extinguatur tota in casu, quo vnum officium vendatur, quàm quòd remaneat tota societas super altero officio, ne, scilicet, Petrus, qui contraxit cum duobus Officialibus, incidat inuitus in communionem cum vno Officiali.

53. Vlteriùs Respondetur, quòd si officium, quod remanet, est capax, potest sustineri societas, si hoc actum est in principio contractus, vt scilicet casu, quo venderetur, vel cessaret vnum ex officiis, societas censeretur continuata, seu contracta pro tota summa super officio, quod remanet. Et fortè in hoc casu loquitur *d. decis.* 288. *par.* 1. *diuer.* vel si ex pòst facto colligeretur, quòd contrahentes tacitè, vel expressè conuenissent, quòd societas censeatur contracta super officio, quod remanet, iuxta text. *in* §. *soluitur*, *in*

fin.

fin. Institut. de societat. in hoc tamen esset aduertendum, quòd primo casu societas duraret, tanquàm à principio contracta; in secundo verò casu esset noua societas pro rata, pro qua erat extincta, & consequenter illi, qui non consensissent, verbi gratia, fideiussores essent liberati pro dicta rata, † cùm semel ab obligatione 54. liberatus, sine eius consensu non possit ampliùs obligari. *l. Blanditus. C. de fideiussor. l. omnes. §. in hac. C. de Episcop. & Cleric. l. 2. ff. de administrat. rer. ad ciuit. pertin. l. 5. §. satis acceptio. & l. sciendum. ff. de verbor. obligat. §. fin. institut. eodem tit l. si hæreditatem. ff. mandati.* Mantic. *de tacit. & ambig. conuent. lib. 16. tit. 5.*

Ad secundum argumentum responde- 55. tur, habendam esse rationem etiam de fructibus officiorum: quòd si reddit decem tantùm pro centenario, non potest societas contrahi cum hoc, vt soluantur 12. pro centenario: in excessu enim contractus esset sine fructibus officij, & consequenter vsurarius. Carbo. *de restitut. q. 54. fol. 373. vers. 3. socij.* Montalcin. *in Lucerna animæ, cap. 19. §. 8. num. 12.* Philiarchus *in Manuali Sacerdot. de vsur. tit.*

*vsura palliata.vers.Secunda est.fol.*98.Felic.*de societ.c.9.n.*69.*vers.Tertia est cōditio.* Castrac. *codē tract.cap.*10.*n.*1.Boccac.*cod.tract.n.*102. *&* 106.& dixi *in cap.de taxatione fructuum.*

Verùm,cùm dictum sit,societatem contrahi posse super officiis vacabilibus,incidenter quæritur,an societas contrahi possit super officiis, tam in Curia existētibus, quàm extra Curiam Romanam in statu ecclesiastico existentibus.

56. EtCōstitutio Pauli IV.clarè disponit,societates officij nō posse cōtrahi,nisi super officiis Romanę Curię,ibi:*Declaramus*,&c. *omnes societates*,&c.*alias,quā super officiis Romanæ Curiæ faciendas,illicitas & iniustas fore, & vsurariam prauitatem continere*,&c.Immò aduertit Nau. *consil.*29. *littera K,vers.si verò duæ primæ.de vsur. lib.*2.quòd scienter contrahens super aliis officiis tenetur ad restitutionem fructuū.Tolet.*in summ.lib.*5.*cap.* 40.*in* 1.*conditione.* Felicius *de societ.c.*9.*n.*49.

57. Sed,quòd societas contrahi possit super officiis extraRomanāCuriā existētibus,seclusa Bulla Pauli IV.dicit idē Tolet.*vbi suprà n.*1.Ludou.Carbo. *de restit.q.*54. *col.*8.*in princ.vers.Primò,vt nō fiat.*quod multo magis procedit in officiis extra statū ecclesiasticum,

sticũ, in quibus Papa nihil innouasse cẽsetur, cùm cõtractus de sui natura sit licitus.

Non obstat Bulla Pauli IV. quia illa fuit abrogata per Bullã Pij IV. vt dicit Cõpilator Bullarij in inscriptione vtriusque Bullę: & additio ad Tolet. *in sum. vbi suprà.* Castr. *de societ. c.* 5. *n.* 1. *&* 2. & patet ex verbis Bullæ Pij IV. ibi: *Motu proprio*, &c. *dictã Constitutionẽ per d. Paulum IV. vt præmittitur, factã, cũ omnibus in ea appositis clausulis, quarũ tenores,* &c. *cassamus, irritamus & annullamus, ac pro cassatis, irritis & annullatis haberi volumus, illámq; viribus tẽpore futuro penitùs euacuamus.* 58.

Neque etiã obstat, quòd Pius IV. ordinauerit, ac statuerit, quòd Officiales Romanæ Curiæ super eorum officiis societates quascũq;, cũ pactis tamẽ licitis & honestis, absq; eo quòd in signatura proponerẽtur, vel super eis supplicationes expedirentur, facere possent, & valerẽt, vsque ad valorẽ officij; quia nõ potest ex hoc inferri, quòd si fiant societates extra Romanã Curiam, sint illicitæ: quia non versamur in contractu, qui de iure sit prohibitus, & ex noua Constitutione permittatur: & ideò quoad societates faciendas extra Romanam Curiam casus remanet in dispositione 59.

iuris communis, & talibus contractibus neque fauet, neque resistit Constitutio Pij IV & multò magis hæc procedunt, si contractus fieret extra Romanam Curiam, super officio tamen existente in Romana Curia.

60. Prætereà credo dici posse, Constitutionem Pauli IV. etiamsi non esset abrogata, loqui de societatibus, quæ fiunt in Romana Curia super officiis existentibus intra, vel extra Romanam Curiam; non tamen de societatibus, quæ fiunt extra Romanam Curiam, super officiis pariter existentibus extra Romanam Curiam: ibi: *Inter cæteras curas illa nos maximè vrget, vt praua consuetudines, & abusus, quæ in hanc almam Vrbem nostram*, &c. Et infrà: *Cùm itaque diuersæ vtriusque sexus personæ, tam ipsius Vrbis ciues, seu originarij, quàm Romanam Curiam sequentes, sub prætextu*, &c. Et infrà: *Decernimus, & declaramus societates alias, quàm super officiis præfatæ Curiæ de cætero faciendas, illicitas & iniustas fore*, &c. Ex quibus verbis constat, Summum Pontificem loqui de societatibus faciendis in Vrbe, prout verè etiam loquitur Constitutio Pij IV. Et aduerte, quòd Constitutio

ſtitutio Pauli IV. videtur ad eum finem emanaſſe, vt tolleret quoſdam abuſus, inter quos erat hic. Qui indigebat pecuniis, & volebat contrahere ſocietatem Romæ, fingebat ſe habere officium in tali, vel tali loco, extra Romanam Curiam, & contrahebat ſocietatem, qui contractus, cùm ſaperet vſuram, ſtatuit Summus Pontifex, vt de cætero ſocietates officij contrahi non poſſent, niſi ſuper officiis Romanæ Curiæ; & ideò etiam ſtante in ſuo robore Conſtitutione Pauli IV. adhuc nihilominùs ſocietas contracta ſuper officiis verè vacabilibus, exiſtentibus extra Vrbem, eſſet licita, & ex illa licitè potuiſſent percipi fructus in foro conſcientiæ, licèt ſecùs eſſet in foro fori.

Item ſocietas contrahi poteſt ſuper ſcripturis Notarij, qui Notarius non habeat titulum Notariatus, ſed dominium ſcripturarum. Rot. *in Romana ſocietatis, ſcut.* 700. 6. *Nouembris*, 1581. coram Seraphino, quæ eſt *deciſ.* 541. confirmata 12. *Ianuarij*, 1590. coram eodem: vt *in deciſ.* 905. quam ſequitur Zacch. *de ſocietat. num.* 294. Felicius *de ſocietat. cap.* 34. *n.* 15. 61.

Saluſtius Tiber. *in prax.lib.*1.*c.*17.*num.*2. Boccac. *de ſociet.n.*199.

62. Ex his infertur, veram non eſſe opinionem eorum, qui dicunt officia interponi ſolùm ad colorandum contractum, vt dicitur *in deciſ.* 288. *num.* 2. *par.* 1. *diu.* Gratian.*diſcept.foren.cap.* 527. *num.* 37. vbi citat Manticam *de tacit. & ambig. lib.* 6. *tit.*24. *ad fin.* qui dicit, quòd magis ſpectantur fideiuſſores, quàm officia. Et Rota *in Romana de Caſſanis,7.Decembris,* 1612. coram Cardinale Sacrato, in qua dicitur, quòd Officialis habet nudum nomen reſpectu fideiuſſorum, quia, vt *num.* 1. *huius*
63. *capitis* firmaui, † officium eſt fundamentum, ſeu ſubſtantia ſocietatis, ita vt ſine illo ſocietas nulla ſit. Felic. *de ſociet. cap.*29. *num.* 71. vbi dicit, contractum non poſſe
64. fieri ſuper nudo nomine officij: † ſicuti etiam dicit Marcheſan. *de comm. par.* 1. *de commiſſ. appell. in cauſa camer. oblig.par.*1.§.2. *num.*25. *ad fin.* Zacch. *de ſociet. num.*46. *& ſeq.* Et ratio eſt: quia habens nudum nomen officij, nõ habet fructus officij: & qui non habet fructus, nõ poteſt alium facere participem fructuum officij: ſocietas autem ſine communicatione fructuum conſiſtere

sistere non potest. *l. verum. in fin. ff. pro socio.* Rot. *in Romana societatis*, 29. *Ianuarij*, 1601. coram Illustr. Cardinali Millino: *& in alia Romana societatis*, 8. *Aprilis*, 1622. coram Rpd. Remboldo: † vbi, quòd commu- 65
nicatio fructuum est vnum ex requisitis substantialibus ad societatẽ officij. Boccac. *de societ. n.* 102. Zacch. *eod. tract. n* 33. Castr. *eod. tract. q* 7. *n.* 1. *& seq. & q.* 9 *n.* 1.

Vnde semper mihi visa fuit dubia re- 66
sponsio Cordubę *in causa Romana societatis*, 9. *Maij*, 1588. in qua videtur admittere, quòd societas possit contrahi ab Officiali habente nudum nomen officij, quia verè Officialis, qui habet nudum nomen; non habet nec officiũ, nec fructus, quos possit communicare: & ideò non potest contrahere societatem, vt suprà dixi, licèt d. decisio transeat ad alias responsiones, ex quibus optimè sustinetur, † sicuti etiam vide- 67
tur dubia responsio decisionis *in Romana societatis*, 13. *Iunij* 1595. coram Penia, *in fine*, in qua innuitur, societatem posse cõtrahi super solis fructibus officij: nã nõ erit societas officij, si nõ cõtrahatur etiam super officio, prout fieri consueuit: † socie- 68
tates enim, de quibus agimus, cũ consensu

Papæ contrahuntur ſuper officio. Caſtrac. *de societ. quæſt.* 3. *num.* 3. Rot. *in Romana fructuum ſocietatis*, 20 *Octobris*, 1595. coram Cardinale Blanchetto: & admittitur dans pecunias ad participationem fructuum, licèt periculum vitæ reſpectu Pontificis, ex eo quòd quis fiat ſocius, non tranſmutetur in conſocium, ſed periculum cum periculo compenſetur, vt ſuprà dictum eſt.

Romana Societatis Officij, Mercurij, 1. Februarij, 1623.

RPD. MERLINO.

CVm fuiſſet ad fauorem D. Capitanei Ioannis Vincioli inita ſocietas officij ſcutorum 600. ſub obligatione, & recognitione bonæ fidei D. Proſperi, & poſt captum ſecundum ſemeſtre ipſe Vinciolus recepiſſet ab eodem Proſpero ſcuta 100. cum declaratione, quòd impoſterum ſocietas pro reſiduo tantùm ſcutor. 500. durare deberet, & à die talis receptionis

prionis fructus pro huiusmodi rata scut. 500.per nonnullos annos exegisset, tandem præuia disdicta obtinuit per Rpd. Sacchettum Iudicem ab AC. deputatum contra Prosperum, relaxari mandatum executiuum pro eorundem scut. 500. restitutione, ad quorum computum effectualiter etiam recepit scuta 250. Cùm autem Prosper ab huiusmodi decreto, & mandati relaxatione appellasset, causa appellationis per signaturam commissa, cum clausula, *si quid exequendum.* de voto Rotæ dubium proposui, An mandatum esset exequendum, & pro qua summa: & Domini vtraque parte informante, pro residuo integræ summæ prædictæ scutorum 500. vti iustum, & relaxatum ser. ser. in vim publici instrumenti, & obligationis cameralis executioni demandandum censuerunt.

Nec visum fuit obstare, quòd pro parte Prosperi prætenderetur, per receptionem dictorum scutorum 100. ad computum sortis principalis, societatem ipsam fuisse in totum dissolutam, vt tradit Tiber. Salust. *in prax. AC. lib.* 1. *cap.* 17. *num.* 3. Pacific. de Saluian. *inspect.* 4. *cap.* 1. *n.* 75. 69.

Marchesf. *de commiss. tom.*1.*fol.* 785.*num.*3. & Hector. Felic. *de societ. cap.* 34. *num.*44.
70. † Et consequenter fructus prædictos posteà per Vinciolum exactos in d. sortis residuum imputandos, iuxta trad. per Gabr. *consil.*78.*num.*2.*&* 3.*lib.*1.*&* *consil.*63. *n.*26. *lib.*2. & magis in terminis Pacif. præalleg.
71. *num.*75.† Quia circunscriptis facti circunstantiis Domini dixerunt negatiuam opinionem, quòd nempe societas per receptionem partis sortis principalis regulariter non censeatur dissoluta, in totum esse de iure veriorem, quam aliàs tenuit Rota *in Romana societatis*, 16. *Martij*, 1579. coram bon. mem. Cardinali Blanchetto, vt refert Boccac. *de societat. offic. num.* 180. & sequitur etiam ipse Boccac. *ibidem*, *& num.* 176. *&* 187. & ex professo pluribus comprobat Turret. *consil.* 84. *num.*6.*&* *infrà vsque ad num.* 19.*lib.*4.& latè etiam Modern.*de societ. offic.num.*302. 303. *& seqq.*
72. Præcipuum autem huius opinionis fundamentum illud est, quia contractus societatis est bonæ fidei,& consensu perficitur. §. 1.*instit. de obligat. quæ ex contr.* & *ibi* Gloss.*in verb.societatibus*,*l.*2.*ff.de act.& obligat.*

gat.† Et ideò diſſolui non poteſt, niſi con- 73.
trario ipſorum ſociorum conſenſu à ſocietate diſcedere volentium. *l. verum. §. fin. ff. pro ſocio.* & quamuis ad hunc effectum ſufficiat conſenſus, etiam tacitus. *l. ſocietatem. ff. eodem.* attamen debet de eo ſufficienter conſtare: † in dubio enim con- 74.
ſenſus à principio ſocietatis præſtitus adhuc perſeuerare cenſetur, cùm animi mutatio non præſumatur. *l. cùm hic ſtatus.* & ibi Bart. & alij *de donat. inter vir. & vxor.* Rimin. iun. *conſil. 9. num. 30. lib. 1.* vt in propoſito arguit Turrett. *d. conſ. 84. num. 12. & ſeqq.*

Neque dici poteſt de huiuſmodi tacito 75.
conſenſu ſatis conſtare ex ipſamet partis ſortis principalis exactione: ex hoc enim ſolùm, quòd ſocius partem ſortis exegerit, non bene infertur, quòd ab eadem ſocietate in totum voluerit recedere, quinimmò de natura ſocietatis eſt, quòd per reſtitutionem, vel intentum partis rei communicatæ, ſocietas in totum non diſſoluatur, ſed adhuc duret ſuper eo, quod ſupereſt, vt habetur *in l. verum. quæ eſt 64. §. fin. & in l. id quod. in princip. ff. pro ſocietat.* & in ſpecie Boccac. *vbi ſuprà num. 166.*

Cardi

Cardinalis Seraphin. *decis.* 543. *num.*6. & Rot. *decis.* 288. *num.* 3. *part.* 1. *diuers.*
76. † Ad quod etiam facit alia conclusio, quòd societas contracta super duobus officiis, altero illorum alienato, adhuc durat pro rata, si illud, quod superest, non est capax in totum, vt tradit Boccac. *d. tractat. de societ. offic. num.* 187. P. Azor. *institut. moral. tom.* 3. *lib.* 9. *cap.* 16. *in fin.* Rot. *d. decis.* 288. *in princip. & num.* 3. *par.* 1. *diu.* & pluries fuit decisum, & signanter *in Romana census*, 14. *Ianuarij*, 1601. coram Illustr. D. Cardinali Sacrato, & *in Romana societ. officij*, 28. *Ianuarij*, 1603. coram Illustr. D. Cardinali Millino, & coram
77. Cardinali Seraphino *decis.* 143. *per tot.* † vbi id fuit firmatum, etiam quando societas inita fuit super vnico tantùm officio, cuius pars fuerit deinde vendita: ex quo clarè patet, quòd contractus iste non est de sui natura indiuiduus, sed potest pro parte subsistere, ac perdurare, etiamsi pro parte fuerit dissolutus.
78. Nec quicquam facit, quòd videatur indiuiduus ratione consensus & stipulationis. *l. stipulationes non diuiduntur. de verb. oblig.* vt arguit Felic. *de societ. d. cap.* 34. *sub*

sub num. 44. subdens dispositionem tex. *in d. l. verum.* §. *fin. & in l. si id quod. ff. pro socio.* esse intelligendum, quando capitale sorte, vel fortuna à societate remouetur: secùs quando partium voluntate. † 79.
Nam fuit responsum, quòd regula huiusmodi procedit, quando stipulatio interponitur super re de sui natura indiuidua: secus quando res est diuidua, prout sunt huiusmodi societates officiorum. *l. 2.* §. 1. *& d. l. stipulationes non diuiduntur. in princip.* & ibi Socin. iun. *num.* 18. Menoch. qui alios refert *consil.* 123. *num.* 13. & in puncto respondeat Turrett. toties alleg. *consil.* 84. *num.* 19.

Neque obstant Bald. *in l.* 1. *num.* 8. *&* 80.
14. & Salic. *ibidem, num.* 4. *ff. pro soc.* qui volunt, quòd si pereat pars capitalis posita ab vno ex sociis, non teneatur socius illam iteratò ponere, quia finita est societas: Respondetur enim id verum esse in illis societatibus, in quibus perempta parte capitalis, alia pars, quæ superest, vel est inutilis, vel non reddit eandem vtilitatem in parte, quam totum in toto, vt satis apertè declarasse videtur ipsemet Bald. dum affert exemplum, quando alter

alter ex sociis posuit mille, alter verò operam: si enim illa mille diminuant, qui operam posuit, non potest eandem vtili-
81. tatem recipere: † quod secus accidit in istis officiorum societatibus, in quibus summa, quæ remanet, eandem affert vtilitatem respectiuè partis, quam reddebat totum respectu totius, & consequenter cessat ratio deducta ex indiuiduitate, vt in terminis respondit Rota coram Cardinali Seraphino *d. decis. 543. num. 3. & decis. 288. num. 3. par. 1. diuers. & decis. 125. num. 16. impress. per Modern.* Perus. *post tract. de censibus.* & egregiè etiam considerabat bon. mem. Cardinalis Pamphilius in quodam eius voto *in causa Romana societatis*, 19. *Ianuarij*, 1600.

82. Et ex his patet vim aliquam † fieri non posse in auctoritate Salust. & aliorum Modernorum suprà pro contraria opinione allatorum, cùm ipsi nulla lege, aut alia ratione nitantur, nisi indiuiduitatis, quam ex præmissis apparet non applicari.

83. Nec fuit habita in consideratione asserta Notariorum fides; quia vltra quod non sumus in stylo respiciente

ordina

ordinatoria iudicij, sed decisoria, qui proptereà debuisset firmiter, & concludenter probari, allegata consuetudo non est vniformis: sæpiùs enim fuit iudicatum contrarium, scilicet per partis sortis receptionem, societatem non censeri in totam dissolutam: & ita acriter discusso articulo se alias plures in facto iudicasse attestatus fuit Rpd. meus Burattus, dum ipse locumtenentis AC. munere summa cum laude fungeretur, & in hac etiam opinione transiuisse signaturam rescribendo cum clausula executiua sine præiudicio, proponente Rpd. Concio *di 27. Septembris, millesimo sexagesimo duodecimo.*

Prætereà dictum fuit, quòd etiamsi ita simpliciter, & in abstracto contraria opinio posset dici verior; certum tamen est illam non procedere, quando ex coniecturis, vel facti circunstantiis apparet, partes noluisse in totum à societate recedere, immò potiùs apertè voluisse illam quoad residuum adhuc perdurare, & multò minùs, vbi super hoc fuit emissa protestatio, & animus huiusmodi apertè declaratus, 84.
prout

prout in præsenti casu factum fuit: totum enim hoc pendet à verisimili contrahentium intentione discedendi à societate in totum, vel in parte, etiam ex solis facti circunstantiis elicita. Bart. *in l. actione. in princip. in 2. memb. distinctionis. ff. pro soc.* Bald. *in d. l. verum. ff. eodem.* & in punct. fuit dictum *in Romana societatis, 1. Iunij* 1602. coram bon. mem. Cardinali Pamphilio, quæ est *decisio 55. in impress. per Modern. post d. tract. de societ.* & aduertunt etiam ipsi Moderni *eodem tract. num.* 306. & ita etiam iudicatum fuisse refert Felician. *de societ. d. cap.* 34. *num.* 44. & in terminis census dixit Rota *in Romana anterioritatis, 12. Martij* 1606. coram Iusto: & tradit modernus Penes *d. tractat. de censibus, parte 3. cap. 1. quæst. 3. art. 5. num. 4. & sequentib.*

85. Nec etiam obstare visum fuit, quòd restitutio dictorum scutor. 100. non fuerit facta ab Officialibus, sed à Prospero, qui bonam fidem recognouerat, & quòd inter ipsum, & Vinciolum pariter fuerit emissa protestatio, & declaratio prædicta absque vllo Officialis consensu; qui tamen est omninò necessarius in societatis creatione,

creatione, vel eiusdem reuocatione, & per consequens illa ex vi ipsius noui consensus, qui non interuenit, sustineri non possit, iuxta trad per Felician. *eodem n.44.* † Quia fuit responsum, eandem so- 86.
cietatem à principio contractam perdurasse pro rata sortis non restitutæ, pro qua apparet nunquam fuisse disdictum. Ideóque non fuisse necessarium nouum consensum, vt existimauit Felicianus, *vbi suprà:* sed sufficere voluntatem, & consensum Officialis, qui à principio contractus interuenit, & qui etiam posteà durasse præsumitur, donec non apparet illum fuisse reuocatum, vt per Castracan. *de societ. cap. 55. num.* 17. & magis in specie per Turrett. *d. consil.* 84. *num.* 12. & Modern. Rom. *d. tract. de societ. offic. num.* 303. & in terminis census aduertunt etiam Modern. Perus. *d. par. 3. cap. 1. q. 3. art.. num. 6.*

Addebant etiam Domini, quòd so- 87.
cietas dissolui non potest absque Officialis consensu: & sentit Turret. *d. consil.* 84. *num.* 16. & ista, de qua agitur, nec etiam pro parte fuit dissoluta. Vnde multò minùs agi poterat de prætensa fru-

88. ctuum imputatione: † vel talis consensus non est necessarius: quod videtur veriùs, stante conuentione, quòd disdicta, etiam vni tamen ex fideiussoribus facta, sufficiat ex vulgato Curiæ vsu, & nulla potest assignari maior ratio, cur potiùs sine tali consensu,& scientia Officialis dissolui possit in totum,quàm pro parte.

Nullitas ex defectu intimationis sublata fuit per illius exhibitionem: ea verò, quæ deducebantur ex commissione responsionis ad articulos,nō placuit Domi-
89. nis: † tum quia non fuerant dati ab ipsomet Prospero medio iuramento, sed à quodam asserto Procuratore, de cuius mandato non constat, &.consequenter Vinciolus illis respondere non tenebatur ex traditis per Surdum *decis.* 58. *num.* 11. tum etiam, quia nihil aliud continebant, quàm dictorum fructuum solutionem, & sic erant penitùs irreleuantes iuxta superiùs deducta.

90. Societas officij vltra valorem,& fructus officij non sustinetur, siue illa sit inita ab vna eadémque persona pluribus, vel vnica vice; siue à pluribus personis vnica,vel pluribus vicibus, super eodem officio:vt

clarè

clarè disponitur *in Bulla* Pij IV. ibi: *Decernentes, quòd de cætero ipsis Officialibus*, &c. *non tamen vltra valorem officiorum, super quibus illas fieri contingit, ita quòd ad requisitionem secum societates contrahentium teneantur in ipso contractu specialiter exprimere alias societates super eodem officio contractas, si quæ sint*, &c.*contractus desuper celebrare licitè possint, & valeant*, &c. Si enim Summus Pontifex prohibuisset fieri societates vltra valorē officij ab vna & eadem persona tantùm, quid erat opus decernere, quòd Officialis teneatur exprimere alias societates super eodem officio contractas, sub pœna priuationis officiorum? Et innuit Rot. *in Romana societatis offi:ij*, 12. *Februarij, millesimo sexagesimo primo*, coram Reuer. Attrebatten. vbi clarè dicitur, quòd non intrat distinctio, An cum vno, vel cum pluribus societates sint contractæ: & simpliciter dicit Rota *in Romana societatum*, 29. *Ianuarij*, 1601.coram Illustr.Card. Millino: *& in Romana societatis officij*, 20. *Maij*, 1602. coram eodem: vbi, quòd illud, quod superat valorem officij, remanet purum mutuum, *in Romana societatum*, 28.*Ianuarij*, 1591.coram Cardinale

Blanchetto; vbi, quòd hoc clarè prohibet *Bulla* Pij IV. *in Romana Societatis*, 1. *Iulij*, 1596. coram Corduba; *in Foroliuien. societatis*, 13. *Ianuarij*, 1614. coram Cardinale Sacrato; *in Romana societatis*, 10. *Maij*, 1604. coram S. D. N. Gregorio XV. Nauarr. *consil.* 29. *col.* 2. *littera H*, *vers. Secunda conditio. de vsur*, *tom.* 2. Ioseph. Anglef. *in Floribus theologicis*, *in* 4. *sentent. de contract. societ. difficul.* 11. *par.* 2. *fol.* 491. vbi, quòd est vsura palliata, si fructus officij non existentis vendantur. Felicius *de societ. cap.* 9. *num.* 64. Boccac. *eodem tractat. num.* 126. Castracan. *eodem tract. cap.* 6. Azor. *instit. moral. lib.* 9. *cap.* 8. *vers. Secundò, quæritur.* & *cap.* 9. *par.* 3. Comitul. *respons. moral. lib.* 3. *quæst.* 14. Marchesan. *de commiss. appellat. in caus. cameral. oblig. par.* 1. §. 2. *num.* 11. vbi sequitur decisionem Blanchetti. Montalcinus *in Lucerna animæ*, *cap.* 19. §. 8. *num.* 14. vbi, quòd Officialis non debet admittere plures socios vltra valorē officij. Cosmas Philiarchus *in Manual. Sacerdot. de vsur. tit. vsura palliata. vers.* 4. *fol.* 93. & *vers. Quarta est. fol.* 99. Salustius Tiber. *in prax. AC. lib.* 1. *cap.* 22. *num.* 2. Pacificus *de Saluiano interd. inspect.* 4. *cap.* 1. *num.* 55.

num. 55. & nouissimè sequitur Zacchias *de societ. num.* 66. *&* 68. *& seq. &* 101. *&* 102.

Et ratio est: quia sine re, siue subjecto, 91.
societas officij consistere non potest. *l. verum. in fin. ff. pro socio.* debet enim societas contrahi super aliqua re, quæ extet, vel futura sit. At subiectum societatis officij est officium aptum reddere fructus. Rot. *in Romana societatis*, 29. *Ianuarij*, 1601. coram Cardinale Millino; *& in Romana societatis*, 28. *Ianuarij*, 1591. coram Cardinale Blanchetto. Si igitur officium valeat mille, & contrahatur societas scutorum duorum millium in illis mille, quæ excedunt valorem officij, cùm sint sine officio, societas officij consistere non potest. Comitul. *respon. moral. lib.* 3. *quæst.* 14. *vers. Secunda opinio.*

Vlteriùs, si huiusmodi societates sustinentur vltra valorem officij, aut sustinentur ratione societatis, vel in vim alterius
contractus: † non possunt sustineri ratio- 92.
ne societatis; quia forma contractus societatis est, quòd partes ineunt societatem super officio, & Officialis facit participem fructuum eum, qui dat pecunias

pro rata parte, & admittit in socium officij: ergo si societas à pluribus, vel ab vno facta sit scutorum duorum millium, & officium valeat tantùm mille, in illis mille, in quibus societas est supra valorem officij, non adest officium, nec potest communicari, quod non existit, & consequenter in illis mille, quæ excedunt valorem officij, nulla potest esse societas, quia omnes fructus iam sunt communicati, vt bene Rot. *in Romana societatum, 29. Ianuarij, millesimo sexagesimo primo*, coram Cardinale Millino, *& in decis. & autoribus, in princip. cit.*

93. Non obstat, quòd officia sunt de regalibus Principis, nec possunt pignorari, vel obligari; & ideò, licèt societates absorbeant totum valorem officij, nihilominùs officium semper remanet integrum penes Officialem, & consequenter remanet subiectum societatis, & res,
94. quæ possit communicari: † quia respondetur, per contractum non alienari officium, sed socium admitti ad participationem fructuum: & si pecunia, quæ datur, excedit valorem officij, non remanere fructus, qui possint communicari,

cari, cùm iam omnes ſint communicati, vt dicit Rot. *in d. Romana ſocietatis*, 29. *Ianuarij, milleſimo ſexageſimo primo*, coram Illuſtr. Millino: † & licèt titulus officij ſine conſenſu Papæ non poſſit alienari, ad effectum euitandi fraudes, & vt poſſit eſſe certus de vacatione; tamen reſpectu contrahentium, dummodò ſuper eadem perſona remaneat periculum amiſſionis officij; officium, ſeu fructus officij poſſunt in totum communicari. Rot. *in Romana officij Scriptoriæ*, 1. *Aprilis, milleſimo quinquageſimo octuageſimo octauo*, coram Cardinal. Pamphilio, *in d. Romana ſocietatum*, coram Illuſtr. Millino. 94.

Neque etiam obſtat, quòd prædium, 95. & fructus illius poſſint pluribus vendi: ergo etiam ſuper officio, & illius fructibus poſſunt plures socij admitti: quia reſpondetur, diuerſam eſſe rationem nam in ſocietate officij, eo ipſo, quòd alicui omnes fructus officij ſunt communicati, nihil remanet communicandum: & ideò nullus alius ſocius poteſt admitti; & ſi admitteretur, non poſſet eſſe particeps fructuum officij, ſed verè eſſet particeps vſuræ ex vero mutuo: quando

verò pluribus res eadem venditur, venditio est valida, quia cùm venditor teneatur solùm rem tradere, & sic ad factum, cuius loco succedit obligatio ad interesse, si non potest secundo emptori tradere idem prædium, vel prædij fructus, soluendo interesse liberatur. Rot. *in d. Romana*, coram Illustr. Millino: & addo, quòd si Officialis rogaret aliquem, vt in societatem officij exponeret pecuniam super officio, cuius omnes fructus sunt communicati, si dans pecuniam probaret requisita per Castren. *in l. 3. ff. de eo quòd cert. loco.* danti pecuniam deberet solui interesse ab Officiali.

96. Quòd autem societas vltra valorem officij sustineri non possit in vim alterius contractus, probatur. Non enim potest sustineri in vim census, quia census est perpetuus, & ille, qui dat pecuniam, debet se perpetuò priuare dominio pecuniarum. Rota *in Foroliuien. societatis*, 13. *Ianuarij*, 1614. coram Illustr. Sacrato; *&* *in Romana societatis*, 14. *Ianuarij* 1613. coram Rpd. Pamphilio: ille verò, qui recipit pecuniam, vel illius hæredes, non tenentur censum redimere, sed est in eorum

rum arbitrio: in hoc verò contractu societatis, capitale, saltem sex mensibus elapsis, repeti potest. Sotus *de iustit. & iure, lib. 6. quæst. 7. art. 2. prope finem.*

Neque etiam potest sustineri in vim census vitalitij; quia in censu vitalitio pecunia repeti non potest, & sustinetur propter incertitudinem vitæ, vt per Dec. *consil.* 123. *num.* 1. & dixi *suprà cap.* 1. *tit. An contractus sit licitus*, &c. *vers. Quartò, quia societas propter periculum.* in societate verò officij pecunia repeti potest, quandocunque elapsis sex mensibus. 97.

Item, non sustinetur in vim sponsionis, quia iustitia sponsionis est fundata super periculo, quod in se suscipit ille, qui rem assecurat, & solus euentus conditionis habetur pro causa: in hoc verò contractu nullum periculum transfertur in Officialem pecunia æstimabile, sed periculum cum periculo compensatur. Rot. *in Romana societatum*, 29. *Ianuarij* 1601. coram Illustr. Millino: *& in Foroliuien. societatis*, 13. *Ianuarij*, 1614. coram Illustr. Sacrato per Straccam post Castren. *de sponsatione, par.* 2. *num.* 3. & vlteriùs dicitur *in d. decis.* quòd secundùm hunc contra- 98.

ctum sponsionis pecunia amittenda propter euentum mortis, non esset danda ab initio, sed deberet quis recipere pretium sponsionis, putà scuta 12. & se obligare
99. ad centum in casum mortis. † Et hæc opinio, quòd contractus sustineatur in vim sponsionis, licèt tribuatur Soto *de iust. & iure, lib. 6. quæst. 6. art. 2. ad fin.* & Nauarr. *consil. 29. num. 3. de vsur. tom. 2.* tamen Sotus hoc non videtur dicere, qui verè dicit officia posse vendi, & contractum societatis initum ad sex menses esse iustum: quòd verò duodecim pro centenario post sex menses percipiantur, sapere vsuram.

100. Neque societas vltra valorem sustineri potest ratione affictus, vel locationis: & ratio, quia, quod non est in rerum natura, locari non potest: & fortè de hac locatione loquitur Carbo *de restit. quæst. 54. vers. Solet hæc societas. fol. 373. & in fine.*

101. Neque ratione periculi vitæ: quia societas super solo periculo vitæ contrahi non potest: ergo neque licet contrahere societatem, cuius pars stet super solo periculo vitæ, sine officio. Rota *in Foroli*

Foroliuien. societatis, 13. *Ianuarij*, *millesimo sexagesimo decimoquarto*, coram Illustrissimo Sacrato: vbi, quòd valet argumentum de parte ad partem, sicut de toto ad totum: *& in Romana societatis officij*, 14. *Ianuarij*, *millesimo sexagesimo decimotertio*, coram Rpd. Pamphilio. Zacch. *de societ. num.* 122. *& seq.* Castracan. *de societ. cap.* 5. *num.* 4. *&* 18. Boccac. *eod. tract. num.* 126. Leonell. *super Bulla* Pij IV. *in princip. vers. Primùm.* Rota *diuer. decis.* 763. *num.* 2. *par.* 1.

Item, quia in societate periculum vitæ nihil operatur respectu consocij, nec aliquid vtilitatis, vel lucri resultat ex isto periculo ad fauorem consocij, quia periculum periculo compensatur, vt dixi *in alia quæstione*, & dixit Rota *in Romana societatum*, 29. *Ianuarij*, *millesimo sexagesimoprimo*, coram Illustrissimo Millino *in d. Foroliuien. societatis*, coram Illustrissimo Sacrato; *& in d. Romana societatis*, coram Pamphilio. Igitur ratione periculi nihil percipi potest à dante pecuniam. 102.

Non obstat, quòd propter solum periculum vitæ sustinentur societates, vt 103.
dixit

dixit Rota *in Romana societatis*, 23. *Iunij*, 1600. coram Illustr. Millino: *& decis.* 763. *num.* 7. *par.* 1. *diu.* vbi, quòd periculum vitæ facit valere societatem. Felicius *de societ. cap.* 35. *num.* 52. vbi, quòd societates iustificantur ex periculo mortis. Castracan. *de societ. cap.* 4. *num.* 26. vbi, quòd præsertim propter periculum vitæ contractus à lege toleratur: quæ conclusio est vera; sed intelligenda est, dummodò cum periculo vitæ concurrat communicatio fructuum, & officium, quod est subiectum societatis, sine quo societas non potest contrahi, vt signanter respondit Rota *in Romana societatum*, 29. *Ianuarij*, 1601. coram Illustr. Millino.

104. Verùm, quòd societas sustineatur in vim alterius contractus, videtur sentire incertus Author apud Comitulum *respon. moral. par.* 3. *quæst.* 14. qui sic ratiocinatur. Is, qui dat pecunias Officiali, dat eas ea conditione, vt Officialis se obliget ad sex menses ad soluendum certam pensionem, nimirum duodecim pro centum, qui contractus innominatus potest esse census ad vitam pro sex mensibus: nam Officialis lucratur capitale, si intra sex menses

menſes moriatur ſocius, qui dedit capitale. Si dicas, Super qua re conſtituitur hic ſenſus, & contractus, ſiquidem valorem officij excedit? Dico, quòd conſtituitur ſuper perſona Officialis, quæ ſe, & omnia ſua bona obligat ad ſoluendam penſionem. Si dicas, Cenſus non conſtituitur ſuper perſona, quia eſt prohibitum: Dico, cenſum redimibilem non poſſe conſtitui ſuper perſona: at cenſus ad vitam licitè poteſt conſtitui ſuper perſona. Hæc recens Theologus, qui ſecundùm hanc opinionem dicit, probabiliter poſſe defendi praxim, quæ paſſim eſt in vſu in Curia Romana.

Sed hæc doctrina impugnata fuit ſuprà *in cap.* 1. *An contractus ſit licitus*, ex eo, quia cenſus eſt perpetuus, nec poteſt reddere 12. pro centum: & quia nullum vſum perſonæ, cum qua contrahitur, acquirit dans pecuniam, vt latiùs loco citato: & eam etiam impugnat Azor. *inſtit. moral. lib.* 9. *cap.* 8. *verſ. Quartò quæritur. par.* 3.

Ampliatur principalis concluſio, vt procedat, etiamſi conſuetudo eſſet in contrarium, de qua atteſtari videtur Saluſtius Tiber. *in prax. AC. lib.* 1. *cap.* 22. *n.* 2. 105.

vbi

vbi dicit, vſu receptum eſſe, quòd ſuper officiis ære alieno quater & quinquies, vltra totum pretium oneratis & hypothecatis; non tamen cum vno dante, pecunias ſuſtineri : licèt aliqui audientes à ſuis Confeſſariis & Prædicatoribus, tales ſocietates eſſe illicitas, nolint illas facere, quia conſuetudo circa vſuras nihil operatur. *cap. quia in omnibus.de vſur. cap. inter dilectos. de exceſſ. Prælat.* Rota *in Romana ſocietatis officij*, 20. *Maij*, 1602. coram Illuſtr. Millino. Et quòd talis contractus ſupra valorem officij ſit à iure, & à conſuetudine prohibitus. Boccac. *de ſociet. num.* 126. *circa med.* & quòd hic ſtylus non toleretur, niſi quando concurrit ignorantia contrahentium de valore, & fructibus officij, Rot. *in Romana ſocietatis officij*, 12. *Februarij*, *milleſimo ſexageſimoprimo*, coram Reuerend.Ortembergo.

106. Secundò ampliatur principalis concluſio, vt ſocietas officij contracta in ſcutis mille & quingentis, & ſic in ſcutis 500. vltra valorem officij valentis mille, non ſuſtineatur pro illa rata excedente ſcut. 500.

500. etiamsi pretium officij, quod tempore contractus erat mille, beneficio temporis sit auctum ad scuta 1500. † Nam, 107. quod ab initio nullum est, tractu temporis non conualescit. *l. quod ab initio. ff. de regul. iur. cap. non firmatur. eodem titul. in 6.* verum tamen esse fateor, quòd si à tempore initæ societatis, propter ignorantiam contrahentium, vsque ad augmentum officij, fructus sint licitè soluti, societas tunc tacitè contracta intelligitur, & ex eo tempore fructus peti & percipi possunt, in vim saltem tacitæ societatis.

Tertiò ampliatur principalis con- 108. clusio, vt procedat, etiamsi ille, qui dedit pecunias, ignoraret, vel officium tanti non valere; vel esse grauatum vltra valorem: (nam hæc ignorantia rarò, vel nunquam potest cadere in Officiali, qui alias societates contraxit super suo officio, & cuius valorem optimè nouit, nisi fortè ipse Officialis contrahat per Procuratorem: quo casu societas contracta vltra valorem officij, non sustinetur,

vt

vt *in Romana societatis officij*, 12. *Februarij*, 1601. coram Reuerend. Ortembergo:) quia, cùm societas nulla sit, ex vi societatis nullos fructus potest percipere ille, qui dedit pecuniam Officiali; potest tamen fructus percipere, vel ratione lucri cessantis, vel ratione damni emergentis, vel ratione damnorum & interesse, saltim in foro conscientiæ, si iste dans pecunias ignorabat societatem contrahi vltra valorem officij, vel quia fuit deceptus ab Officiali, vel quia valorem nesciebat. Rota *in Romana societatis officij*, 12. *Februarij*,
109. 1601. coram Reuerend. Attrebaten. † Ibi, licèt dicatur sustineri societatem vltra valorem officij propter ignorantiam contrahentium, intelligendum est sustineri ad hoc, vt licitè fructus percipi possint: nam si sciebat, vt quia summa pecuniarum ab ipso data excedebat valorem officij, vel scire poterat; neque in foro poli, neque in foro fori licitè potest percipere fructus tanquàm prouenientes ex mutuo palliato. Rot. *in Romana societatum*, 28. *Ianuarij*, 1591. coram Cardinale Blanchetto; *in Romana societatis*, 10. *Maij*, 1604.
110. coram S. D. N. Gregorio XV. † Et hoc clarè

clarè colligitur *ex Bulla* Pij IV. *ad finem*, in qua præcipitur Officialibus ſub pœna priuationis officij, vt ad requiſitionem ſecus contrahentium ſocietatem, teneantur exprimere ſocietates ſuper eodem officio contractas, vt not. Rot. *in d. Romana ſocietatum*, coram Blanchetto, & Caſtrac. *cap. 6. num.* 4. Vnde, ſi Officialis tenetur exprimere, videtur etiam inferri, quòd dans pecunias poſſit, & debeat interrogare ne videatur affectare ignorantiam. † Quòd ſi non interrogat, ſibi im- 111.
putet, ſi nulliter contrahit. Rota *in Romana ſocietatis officij*, 12. *Februarij*, 1601. coram Ortembergo D. Decian. & Alex. *in l. ſi procurator. num. 4. & 5. ff. de condit. indeb.* Quò verò ad valorem, ſi dans pecuniam neſciebat valorem officij, iuſta ductus ignorantia licitè poteſt fructus percipere, vt dixi; non tamen crederem adeſſe iuſtam ignorantiam, ſi contraheret ſuper officiis, quorum valor omnibus notus eſt, vel ſuper officiis, vt dicitur, Victurinis, ſuper quibus ſocietates quotidie contrahuntur, ſi priùs, ſe non informaſſet, an aliæ adeſſent ſocietates valorem officij abſorbentes.

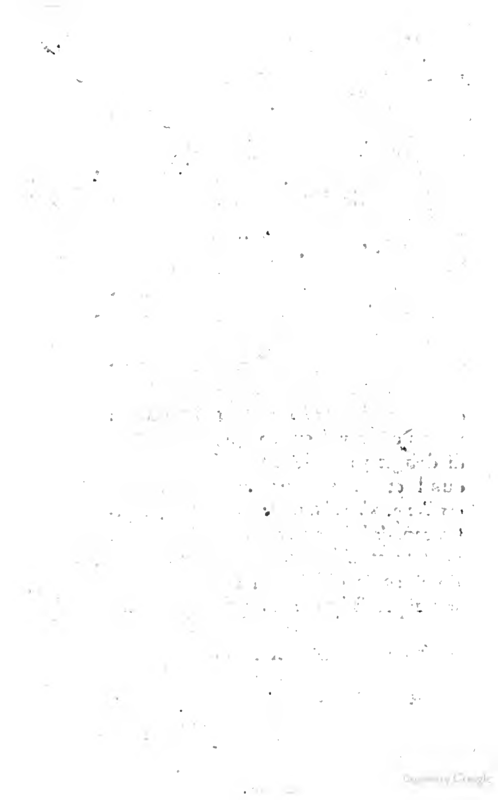
112. Declara principalem conclusionem, vt societas pro illa rata tantùm, pro qua excedit valorem officij, non sustineatur. Rota *in Romana societatis officij*, 12. *Februarij* 1601. coram Reuerendiss. Ortembergo; *in alia Romana societatum*, 28. *Ianuarij* 1591. coram Cardinali Blanchetto; *in Romana societatis*, 1604. coram S. D. N. Gregorio XV. *in Romana societatum* 29. *Ianuarij* 1601. coram Illustriss. Millino Felic. *de societ. cap.* 9. *num.* 64. Castracan. *de so-*
113. *ciet. offic. cap.* 6. *n* 7. Zacch. *num.* 101. † licèt Boccac. *de societ. num.* 102. (vbi tamen non loquitur affirmatiuè) *& num.* 126. velit, totum contractum esse nullum, & vtile per inutile vitiari: quæ opinio non videtur vera; quia sumus in materia diuidua, in qua vtile per inutile non vitiatur. *l.* 1. §. *sed si mihi*, & ibi Ias. *num.* 7. & Alciat. *num.* 30. *ff. de verbor. obligat.* Cassador. *decis.* 4. *num.* 4. *de pension.* & in terminis similibus. Rota *in Lucana Pensionis*, 17. *Februarij*,
114. 1592. coram Orano. † Et quia in hoc casu ad iudicandum, an societas contracta vltra valorem officij sustineatur, etiam in parte, pendet à voluntate contrahentium, & à circunstantiis facti. Rot. *in Romana*

mana societatis, 1. *Iulij* 1602. coram Cardinale Pamphilio: & in simili dixit Rota *in Romana societatis officij*, 1. *Feburuarij* 1623. coram Rpd. Merlino suprà, *num.* 84. & clarum est contrahentes velle facere contractum meliori forma & modo, quo possunt.

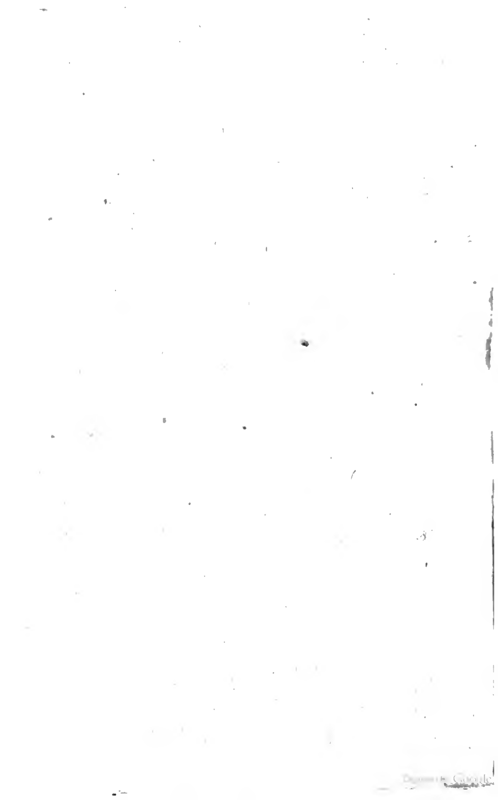
115. Et quia potest esse difficultas, de quo tempore valor officij debeat attendi; ideò dico debere attendi valorem de tempore initæ societatis, & non de tempore quo officium fuit emptum, vt *ex Bulla* Pij IV. ibi: *Ita quòd ad requisitionem secum societates contrahentium teneantur in ipso contractu specialiter exprimere alias societates.* Ex quibus verbis clarè videtur colligi, quòd attendi debeat valor de tempore contractus, quod etiam videtur innuere Nauarr. *consil.* 29, *col.* 2. *lit.* 1. *de vsuris tom.* 2. Castracan. *de societ. offic. cap.* 6. *num.* 5. Azor. *institut. moral. lib.* 9. *cap.* 9. *in fin. par.* 3. † Et ratio est: quia officiorum valor augeri & minui potest. *l. pretia rerum ff. ad leg. Falcid.* 116.

F I N I S.

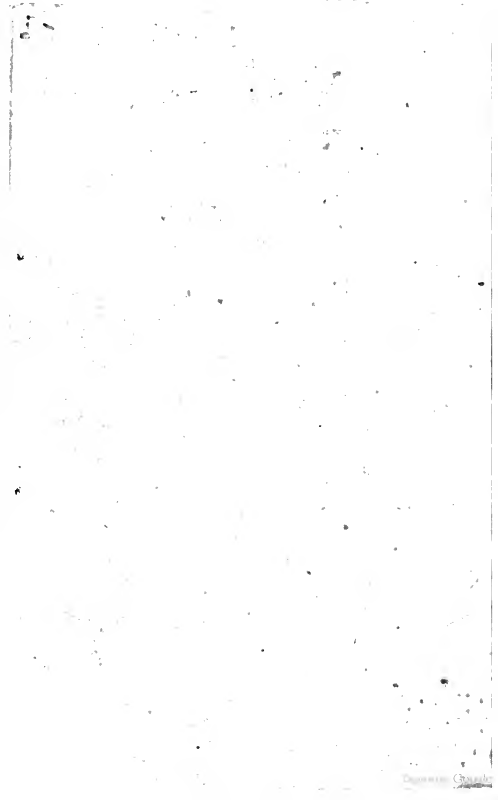
ANT 1.316.422

Digitized by Google

Digitized by Google

Digitized by Google

Digitized by Google

Google

XV. B. 39.

